

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

Apărători și mărturisitori ai credinței

Se împlinesc 250 de ani de la Martiriul Sfinților Mărturisitori Năsăudeni. Și nu oricând, ci acum când, pe tărâm universal, lumea își aduce aminte că, în urmă cu 1700 de ani, Sfântul Împărat Constantin emitea Edictul de la Milano, prin care creștinii deveneau liberi să-și mărturisească credința.

Or, cei patru martiri năsăudeni, Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu, și-au dat viața tocmai pentru libertatea de mărturisire a credinței lor ortodoxe în vremuri grele.

Aceștia, prin stăruința Mitropolitului de pioasă amintire Bartolomeu Anania, au fost canonizați de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința de lucru din 22 noiembrie 2007, iar pe 11 mai 2008, a treia Duminică după Paști, în Salva, pe „Mocirlă” – locul pămîntului lor –, hotărârea a fost proclamată public.

În acest an omagial, începând cu 10 mai 2013, când a avut loc și minunata sfințire a bisericii Mănăstirii Salva, a fost prevăzută organizarea mai multor activități și evenimente comemorative: ridicarea unui monument memorial în parcul Năsăudului, resfințirea pe 22 septembrie a bisericii din Telciu și o liturghie solemnă în Bichigiu, pe 12 noiembrie.

Datele de 10 mai și 12 noiembrie au fost alese ca repere simbolice: la 10 mai 1763, pe platoul numit „la Mocirlă”, la solemnitatea organizată de imperiali pentru sfințirea drapelului grănicerești de luptă, bătrânul Tănase Todoran, cu mult curaj, a apărât Ortodoxia, iar pe 12 noiembrie 1763, pe același platou, mărturisitorii au fost chinuiți și omorâți.

Credința Mărturisitorilor Năsăudeni, într-o lume relativistă și secularizată, este vrednică de admirat. Troparul Sfântului Atanasie îi rezumă în mod succint vrednicia: *Luptător pentru credință și neam, biruitor al potrivnicilor lui Hristos și apărător neînfricat al Ortodoxiei, ai odrăslit în Țara Năsăudului, primind cu bărbăție moartea de martir. Pentru aceasta, nimicind amăgirile asupritorilor, ai câștigat cununa cea neveștejită a sfințeniei. Fericite Atanasie, roagă-L pe Hristos Dumnezeu să miluiască și să mântuiască sufletele noastre.*

Sau, când este vorba de toți mărturisitorii ardeleni, imnograful îi aseamănă cu trâmbițele îngerilor: *Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca niște îngerești trâmbițe ați învoiorat în suflete mărturisirea dreptei credințe și, ca niște înțelepți propovăduitori, pe credincioși i-ați hrănit cu dreaptă și luminată învoiaștură. Mari au fost ostenețile lucrării voastre, mare și osârdia propovăduirii; mare a fost și rodul luptei voastre drepte, pururi pomeniților ostași ai lui Hristos.*

Credința lor în Dumnezeu și toate preocupările de natură spirituală s-au împletit în sufletul lor cu dragostea față de țară, dând naștere la ceea ce poporul va numi atât de sugestiv Legea românească. Acest lucru, în mod artistic, îl exprimă George Coșbuc: *O lege-avem străbună/ Prin veacuri de furtună/ Ea n-a putut s-apună/ Strivită de păgâni!/ Ne-a fost Cel Sfânt tărie/ Și-n veci o să ne fie/ Sus inima, români.*

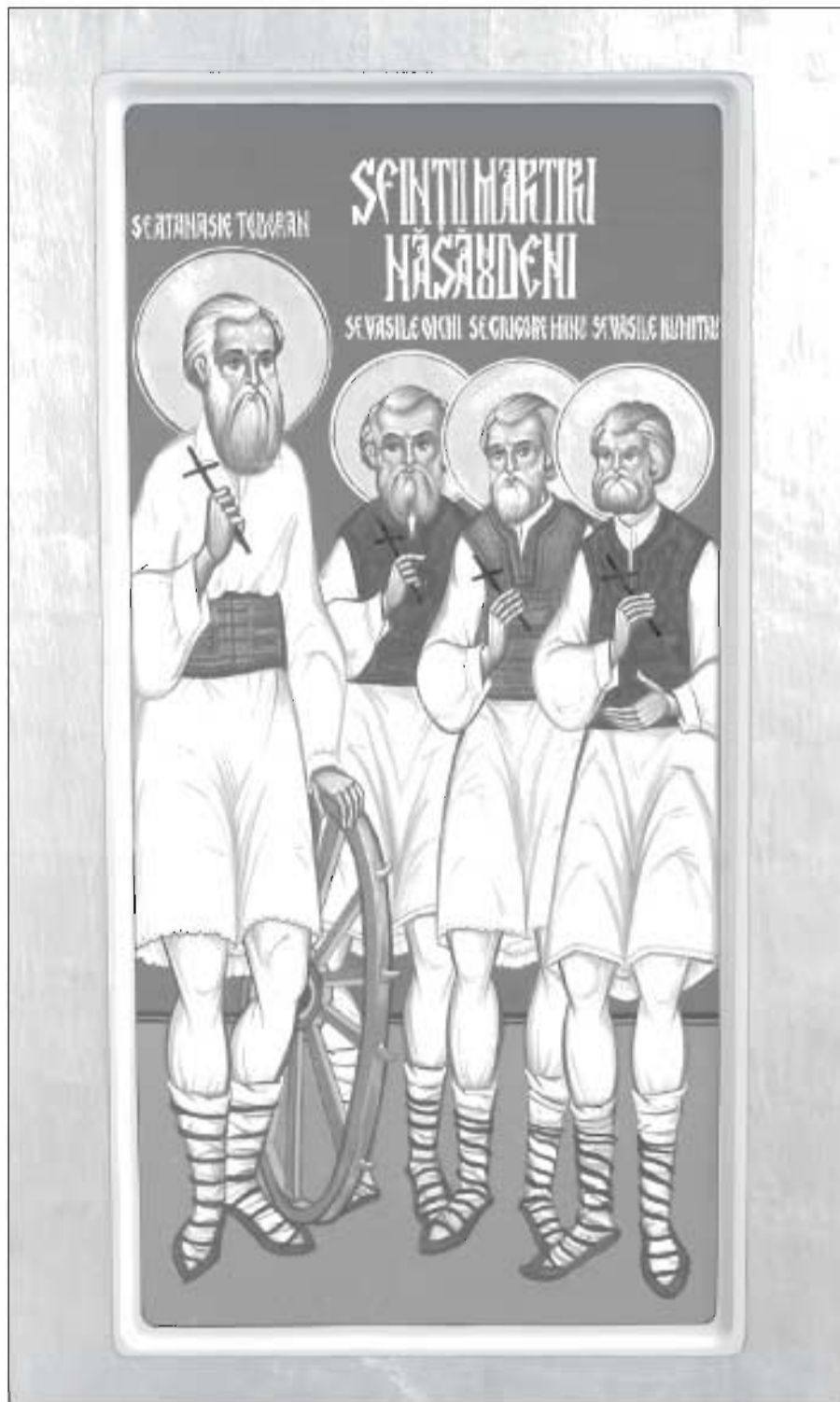
Poate că la nici un alt popor nu s-a încheat o mai strânsă legătură între credința sufletului și viața neamului. Așa se face că Biserica noastră Ortodoxă a devenit și așezământ național, iar viața noastră ca neam s-a clădit pe piatra nezdrcinată a credinței religioase.

Această legătură sfântă explică taina trecutului nostru și a supraviețuirii ca neam. Poporul român, înconjurat adesea de vrăjmași nenumărați și puternici, poate spune dimpreună cu Proorocul David: *de n-ar fi fost legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru necazul meu* (Psalmul 118, 92).

De aceea, cel mai vechi, cel mai sfânt și cel mai de folos așezământ al neamului nostru, din toate vremurile, rămâne Biserica Ortodoxă. Ființa noastră s-a ținut în jurul sfințelor altare. Nici noi, cei de astăzi, nu vom putea lăsa urmașilor o moștenire mai de preț decât această lege românească, pe care au mărturisit-o bătrânul moș Tănase Todoran și cu ortacii lui.

Dacă în trecut Biserica, prin slujitorii ei, a influențat întreaga viață spirituală a poporului, dând naștere la o atmosferă de sănătate și curăție morală, nădăjduim să o facă și în viitor. Dacă acest lucru a fost posibil atunci când mijloacele îi erau foarte modeste, putem nădăjdui că și în viitor va fi posibil, cu toate neajunsurile de natură materială, bineînțeles, dacă slujitorii ei vor continua să cultive cu sfințenie aceleași raporturi de suflet pe care le-au avut înaintașii lor cu credincioșii.

Mărturisitorii Năsăudeni au fost ancorați cu toată ființa în această Biserică și, pentru credința lor, și-au dat viața în chinuri în ziua de 12 noiembrie 1763. Uitându-ne la ei în sus, trebuie să le imităm curajul și statornicia. Un imbold spre acest lucru ni-l dă și anul jubiliar în care ne găsim.

Sfinții Martiri Năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu. Icoana canonizării.

DIN SUMAR:

ALEXANDRU NEMOLIANU – O ispită (p. 3)

DR. NICOLAE TURCAN – Ipocrizie și înțelepciune (p. 3)

PR. DR. BOGDAN IVANOV – Pași pe un drum al dialogului (p. 4)

AUREL SASU – Omul bun și pomul copt (p. 5)

PROF. UNIV. DR. MIRCEA GELU BUTA – Viața ca martiriu (p. 5)

RAZVAN PERȘA – Îngrijire paliativă creștină (p. 6)

DR. DACIAN BUT-CAPUȘAN – Activități recente ale FTO (p. 6)

PROF. UNIV. DR. MIRCEA POPA – Corespondență Nicolae Ivan (p. 7)

Nicula în conștiința transilvană

Andreea Pâgleșan

Mănăstirea cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din satul Nicula de lângă Cluj-Napoca este unul dintre cele mai vechi așezăminte monahale românești, cu rădăcini în spiritualitatea sihaștrilor care se nevoiau în zonă din timpuri imemorabile. Prima atestare documentară datează din anul 1552 și este legată de prezența unei biserici de lemn, cu toate că viața pustnicească de pe acel plai precede cu mult atestarea documentară. În anul 1973 vechea bisericuță de lemn a ars în întregime și a fost înlocuită cu o alta, tot de lemn, datând din secolul XVII, adusă din cătunul Năsal – Fănațe. Pe lângă mănăstire s-a dezvoltat și o școală unde învățau copiii din satele dimprejur, îndrumați de călugări. Din anul 1699, mănăstirea de la Nicula a ieșit din anonim datorită Icoanei Maicii Domnului, pictată în 1681 de preotul ortodox Luca din Iclod. Această icoană, potrivit multiplelor mărturii ale vremii, a plâns timp de 26 de zile. De atunci credincioșii obișnuiesc să vină an de an în pelerinaj, mulți dintre ei pe jos, la hramul Mănăstirii, „Adormirea Maicii Domnului”, în data de 15 august. Plângerea icoanei de la Nicula, cea care atrage mulțimea de credincioși, a dat naștere vestitei arte a picturii pe sticlă, meșteșug tradițional învățat de-a lungul timpului și de săteni. Mănăstirea Nicula a devenit astfel prima școală de pictură pe sticlă din țara noastră, sursa primară a altor școli din jurul Sibiului și din alte centre renumite astăzi pentru această tehnică. În Mănăstirea Nicula, tradiția este cultivată cu devotament și astăzi de călugări. Biserica veche a Mănăstirii păstrează încă în incinta sa exponate de excepție ale acestui meșteșug.

Adormirea Maicii Domnului, Hramul Mănăstirii Nicula

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Un mare praznic al Adormirii Maicii Domnului din 15 august, Mănăstirea Nicula a adunat și în acest an, la fel ca în anii trecuți, conform unei îndelungate tradiții locale, zeci de mii de credincioși din întreaga Transilvanie și din celelalte zone ale țării, dar și de peste hotare. Pelerinii au început să ajungă la Nicula cu câteva zile înaintea praznicului, dar majoritatea au urcat dealul spre mănăstire în ajun pentru a se închina icoanei Maicii

Domnului, făcătoare de minuni, și a participa la slujbele speciale oficiate cu ocazia hramului. Este un obicei străvechi ca pelerinii să parcurgă pe jos cel puțin distanța dintre sat și așezământul monahal. Asumându-și adesea arșița și eforturile acestei devoțiuni, ei spun că nu simt durere, nu sunt coplesii de oboseală și așteaptă cu nerăbdare să-și spună necazurile Maicii Domnului, Maica lor.

Modelul Maicii Domnului

Credincioșii prezenți la mănăstire în dimineața ajunului sărbătorii Adormirea Maicii Domnului au putut participa la slujba Acatistului Acoperământului Maicii Domnului și la Sfânta Liturghie, săvârșită în sobor de preoți în frunte cu arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, care a rostit la final un cuvânt de învățătură. Părintele i-a îndemnat pe toți cei prezenți să ia exemplu de la Maica Domnului, să fie părinți buni și să-i ajute pe semenii: „Oricine poate să fie o mamă adevărată. Și soțul pentru soție poate fi ca o mamă și oricine din această lume trebuie să aibă aceste sentimente și, dacă vrei, acest comportament față de aproapele lui, să se străduiască să fie mamă pentru orice ființă care a creat-o Dumnezeu și în special pentru aproapele lui. Noi părinții

duhovnicești trebuie în permanență să răspundem credincioșilor noștri ca o mamă adevărată, chiar și atunci când trebuie să dojenim, când trebuie să muștrăm, când trebuie să fim pedagogi, chiar și atunci, noi, părinți duhovnicești, trebuie să fim ca o mamă adevărată”.

Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Nicula

„La Nicula, colo-n deal”

În ajun a avut loc și pelerinajul „La Nicula, acolo-n deal”, aflat la a II-a ediție, organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului în colaborare cu Protopopiatul Ortodox Român Gherla, pe traseul: Biserica Sfântul Nicolae din Gherla – Mănăstirea Nicula. În acest an peste o mie de pelerini din județele Cluj, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu-Mare, dar chiar și din Suceava, localitatea Milișăuți, au pornit în ajun, la ora 14:00, spre Mănăstire, după ce preoții împreună cu pelerinii, mulți îmbrăcați în straie populare, i-au întâmpinat cu pâine și cu sare la biserica „Sfântul Nicolae” pe Înaltpreasfințitul Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și pe PS Timotei, Episcopul Spaniei și Portugaliei și pe PS Ignatie, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Spaniei și Portugaliei pornind apoi împreună cu toții spre mănăstire.

După o scurtă slujbă de binecuvântare a pelerinajului săvârșită la locul de cult, ÎPS Andrei le-a mulțumit tuturor credincioșilor pentru prezența la pelerinaj și le-a urat spor duhovnicesc. Apoi soborul de ierarhi și preoți, alături de credincioși, au plecat cu toții în procesiune pe străzile orașului, spre drumul ce duce la Mănăstirea Nicula. În sunet de toacă, în fruntea grupului au mers tineri în costume populare, ce purtau icoana Maicii Domnului, cruci și prapori, urmând apoi zeci de preoți din protopopiatul Gherla și din Cluj-Napoca, în frunte cu ierarhii. Pe parcursul traseului, așa cum este tradiția, cu toții s-au rugat și au cântat priceșne și imnuri închinare Maicii Domnului. Locuitorii satului Nicula și-au arătat dragostea și ajutorul față de pelerini, cărora le-au oferit apă de băut. La fiecare casă oamenii au așezat o masă în fața porții, unde se găsea fie apă de fântână, fie îmbuteliată. În satul Nicula ierarhii au sfințit o cruce monument, ridicată în memoria eroilor neamului.

La intrarea pe poarta mănăstirii, soborul de ierarhi a fost întâmpinat de exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, arhim. Dumitru Cobzaru, de către starețul mănăstirii, protos. Nicolae Moldovan, împreună cu un sobor de monahi și numeroși preoți prezenți la mănăstire pentru a spovedi cât mai mulți credincioși prezenți la hram. Cu toții au înconjurat apoi vechea biserică de lemn, din curtea mănăstirii. Apoi Mitropolitul le-a urat tuturor bun-venit la hram și l-a rugat pe Dumnezeu și pe Maica Domnului să le răsplătească efortul. Pelerinii, cu mic, cu mare, și-au căutat un loc în care să se roage, pe dealul ce înconjoară mănăstirea, în „amfiteatrul natural” – cum îi plăcea Mitropolitului Bartolomeu să spună –, care îi așteaptă răbdător în fiecare an la marea sărbătoare a Maicii Domnului.

Slujbe de noapte, la hramul Mănăstirii Nicula

În noaptea dintre 14-15 august, dealul Mănăstirii Nicula a răsunat de rugăciunile și priceșnele zecilor de mii de credincioși veniți cu credință în puterea făcătoare de bine a Fecioarei Maria. Este deja o tradiție ca pelerinii ajunși la Mănăstirea Nicula să înconjoare biserica din lemn, unii „în coate și genunchi”, după care se așează la rând pentru a ajunge să se închine faimoasei icoane făcătoare de minuni a Maicii Domnului păstrată în timpul anului în biserica veche de zid a mănăstirii.

În ajun, credincioșii prezenți au putut participa seara la un program liturgic special. De la ora 18 a fost săvârșită slujba Vecerniei cu Litie în sobor de ierarhi, preoți și diaconi. La final PS Igna-

tie Mureșanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Spaniei și Portugaliei a adresat un cuvânt de învățătură în care i-a îndemnat pe toți cei prezenți să-și înfrumusețeze sufletele după modelul Maicii Domnului. „Cred că încă mai avem oameni frumoși, care transmit credința, care transmit această frumusețe a Maicii Domnului. Este o mărturie că noi toți am venit aici ca să fim mai frumoși la suflet. Să ne uităm la Maica Domnului și când, în peregrinările noastre pământești ne mai iau valurile și duhul lumii acesteia și când simțim că ne urătim cu sufletul (și ne urătim în atâtea feluri), să fim minte că Maica Domnului este atât de frumoasă. Să mergem la icoana ei și să-i cerem să ne dea măcar o fărâmă din frumusețea pe care ea a avut-o și pe care Dumnezeu i-a dăruit-o”.

Maica Domnului, model de rugăciune

În cadrul slujbelor de noapte, celebra icoană a Maicii Domnului a fost scoasă din biserică și așezată la ora 21:30 pe altarul de vară, unde a vegheat asupra credincioșilor până la finalul slujbei Prohodului. După aceea, în procesiune, sunet de clopote, toacă și priceșne, soborul de preoți și ierarhi a înconjurat biserica de trei ori, după care au intrat și au așezat icoana în fața altarului bisericii pentru închinare.

Un cuvânt de învățătură le-a adresat credincioșilor cu acest prilej PS Episcop Timotei al Spaniei și Portugaliei: „Prin rugăciune noi îl chemăm pe Duhul Sfânt și aproape toate rugăciunile noastre le începem cu «Împărăte Ceresc», pe care îl chemăm să vină și să se sălășuiască întru noi și să măntuiască sufletele noastre. Ei bine, Maicii Domnului, care este rugătoare, îi cerem ca să ne ajute să ne rugăm și să păstrăm rugăciunea în sufletul nostru, pentru că aceasta este grăire către Dumnezeu și, în momentul în care vorbim cu Dumnezeu, ajungem să-L cunoaștem”.

Zecile de mii de pelerini veniți la Mănăstirea Nicula pentru a participa la hram au stat toată noaptea și au privegheat, cântând priceșne și rugându-se Preasfintei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu. Mulți dintre credincioși au avut prilejul să se spovedească și să se împărtășească în cadrul Sfintei Liturghii oficiate în biserica mănăstirii la ora 5 dimineața sau la cea săvârșită afară, pe altarul de vară, de la ora 10.

Ziua Praznicului

De praznicul Adormirii Maicii Domnului, Sfânta Liturghie a fost oficiată pe altarul de vară de către ÎPS Mitropolitul Andrei împreună cu PS Episcop Timotei și PS Părinte Ignatie Mureșanul, înconjurată de un sobor de preoți și diaconi. La hramul Mănăstirii de la Nicula a luat parte și protopopul românilor din Valea Timocului (Serbia), Părintele Bojan Alexandrovici, însoțit de o delegație a românilor din Serbia. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corala Psalmodia Transilvanica, dirijată de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În cadrul cuvântului de învățătură, ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a vorbit despre rolul familiei în bunul mers al

societății și a rugat-o pe Maica Domnului să binecuvânteze familiile românilor.

„Familia, casa este celula de temelie a societății omenești, întemeiată de Domnul Iisus Hristos, de Dumnezeu Tatăl, încă de când l-a creat pe om. Atunci când Domnul Iisus Hristos era pe pământ, prima minune a făcut-o la nunta din Cana Galileii, binecuvântând familia, pentru că această celulă de temelie a societății este foarte importantă. Familia are un rol esențial în ceea ce privește mersul înainte a societății omenești. Familia este prima societate naturală și adevărată celulă socială și orice copilăș are nevoie de o familie așezată, în care să crească, să se formeze pentru ca la vremea potrivită, la rândul său să ia steagul și să meargă înainte așa cum au mers părinții, moșii și strămoșii lui”.

La finalul slujbei, ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a conferit Părintelui Bojan Alexandrovici, protopopul românilor din Valea Timocului, Crucea Transilvană. Cu acest prilej Mitropolitul Clujului a amintit că românii creștini din comunitatea de pe Valea Timocului, din Serbia, se confruntă cu diferite greutăți, ei având de câțiva ani un îndrumător spiritual în persoana părintelui Alexandrovici. Părintele Mitropolit l-a rugat în final pe Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți românii de pretutindeni și să îi ajute să își păstreze credința și identitatea lor națională.

Tableta lunii septembrie

O ispită

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan
(Statele Unite)

Fiecărei generații omenești i-a fost dat și îi este dat să treacă printr-o schimbare majoră de regim politic; fie prin schimbarea unei „domnii” îndelungate, fie prin schimbarea de regim politic, pur și simplu. Rostul acestor schimbări cred că este lăsat sub semnul milei de Sus, pentru a arăta tuturor și fiecăruia că nu trebuie să se nădăjduiască în oameni și așezări omenești, și că „schimbarea domnitorilor este bucuria nebunilor”. Că așa este ne-o arată repeziciunea cu care o „domnie” sau un regim politic trecut sunt uitate; timpul foarte scurt care însoțește agitația schimbării politice. În chip magistral, ne înfățișează acest lucru Ion Luca Caragiale în *Conul Leonida față cu reacțiunea*.

„Leonida: –... ei, cât gândești că a ținut toiu revoluției?
Efimița: – Până seara.

Leonida (zâmbind de așa naivitate, apoi cu seriozitate):
– Trei săptămâni de zile, domnule”.

După trecerea acestui foarte scurt timp de agitație inutilă, oamenii văd că necazurile lor au rămas aceleași, că întrebările la care trebuie să dea răspuns au rămas aceleași, că opțiunile pe care trebuia să le facă au rămas aceleași, poate îmbrăcate în alt ambalaj. Mai ales, neschimbată rămâne, în vremi și sub vremi, obligația, am putea să-i spunem condamnarea, de a face alegeri între bine și rău, alegeri care pe fiecare le așează, în veci, „de-a dreapta ori de-a stânga”. În acest context, există și a existat o ispită, care ține de lene și de lenea de a gândi (altcum zis, prostie), ambele păcate grave.

Obligația de a alege între bine și rău este sădită în însăși firea omului, este un dat, este libera voie, pe care nimeni nu o poate înlătura sau de la care nimeni nu poate abdica. Sunt, totuși, mulți cei care cad în ispita jalnică de „a lupta” contra răului de ieri și de a sta, călduți, complici răului de azi. Este o ispită degradantă, rușinoasă și nătângă. Cei care o aleg nu pricep că, „luptând” contra răului de ieri, dovedesc că pricep diferența dintre „bine” și „rău”, dar, stând complici răului de azi, dovedesc, în egală măsură, că, în deplină înțelegere și cu liberă voie, aleg să piardă atât această lume, cât și pe cea viitoare.

Ipocrizie și înțelepciune

Dr. Nicolae Turcan

M-am întrebat adeseori dacă înțelepciunea există, dacă poate, în genere, să existe. Ne bucurăm de nenumărate cărți de înțelepciune, umanitatea n-a fost lipsită ridicând de acest dar. Poți întâlni uneori până și în cea mai neautentică experiență a vieții cotidiene ziceri de înțelepciune, pe care le recunoști ca atare chiar și atunci când nu le poți pune în practică. Magnificența lor poate fi impracticabilă, dar faptul acesta nu le știrbește noblețea.

De cele mai multe ori, cuvintele înțelepciunii nu vin de pe buzele înțelepților, ci sunt rostite de oameni obișnuiți și, adesea, chiar de buzele unor ipocriți. Poți accepta că domnul ipocrit X a rostit adineauri, în discursul său, un lucru extrem de profund, de a cărei înțelepciune nu te poți îndoi. Cu toate acestea te îndoiești din plin de sinceritatea domnului X pe care-l suspectezi că se folosește de manevre profunde pentru a câștiga superficialul (putere, bani, influență). Cum asemenea evenimente nu sunt defel rare, te întrebi dacă e legitim ca înțelepciunea să încapă pe mâinile ipocriților, dacă nu cumva dictonul „Gura nebunului adevăr grăiește” aruncă această veche „știință” umană într-un paradox insurmontabil, care te face să împingi lucrurile la limită: nu există înțelepți, ci doar înțelepciune!

Ce înseamnă dezamăgirea produsă de cel pe care îl credeai înțelept, dar s-a dovedit a fi un ipocrit inteligent? Cum ar trebui să arate portretul înțeleptului, pentru a nu cădea în plasa farsorilor? N-ar fi dificil de interogată istoria pentru a trasa acest portret, dar aș prefera o altă cale: pentru a evita pericolul ipocriziei, ar trebui să devenim radicali și să vedem ce mai rămâne din acest portret robot. Acceptând această premisă a radicalității, afirmăm că înțeleptul radical, dacă ar exista, n-ar trebui să scrie nimic, fiindcă pericolul vanității nu l-ar ocoli pe cel care s-ar hotărî să-și pună pe hârtie înțelepciunea. Înțeleptul scriitor n-ar putea scăpa de acuza de a fi renunțat la înțelepciune, fie și pentru puțină vreme, fie și pentru o câțime, o cirtă sau o iotă, atunci când a ales să devină vizibil, cunoscut *ca scriitor*. Nu pot accepta un înțelept pe care să-l bănuiesc de vedetism, el m-ar lăsa rece, și l-aș refuza de la prima întâlnire. Hotărât lucru, înțeleptul autentic ar trebui să se păzească de câmpul vizibilității, de dorința manifestării, a fenomenalizării prin scris. Să acceptăm deci că înțeleptul autentic *nu poate scrie*, nu se poate coborî într-atât încât să-și imagineze fie și pentru o clipă, că cineva îl va citi!

În al doilea rând, păstrând radicalitatea acestui gând și dorind să ne păstrăm departe de orice confuzie între ipocrizie, vanitate, orgoliu, pe de o parte, și înțelepciune, pe de alta, trebuie să asumăm că

înțeleptul *radical* nu ar trebui să aibă ucenici, pentru că el n-ar avea cum să se vrea cunoscut *ca înțelept* sub nicio formă. Doar smerenia cea mai deplină ar putea rezista aici și probabil nebunia întru Hristos. Doar absența deplină a oricărei celebrități, a oricărei recunoașteri oficiale poate spune ceva cu sens despre înțelepciune. Cum să eviți jocurile falsității când ți se duce vestea despre reușitele tale? Cum să scapi de cabotinism și să rămâi ferm întru înțelepciune, dacă accepți

putea fi transmisă, nici cunoscută vreodată, ceea ce constituie un impas veritabil. În baza căror criterii am mai putea diferenția între un insignifiant, un ratat și un înțelept? E adevărat că toți au scăpat de pericolul ipocriziei, dar prin aceasta nu au câștigat încă nimic din avantajele situației înțelepte. Faptul că ești nimic nu te face automat înțelept.

Îmi place să cred că înțelepciunea e mai mult decât întruparea ei într-un înțelept, de aceea ar trebui să permitem înțelepților să scrie și să aibă discipoli cu un singur amendament: ca ei să exprime cuvintele unei tradiții premergătoare a înțelepciunii sau ca ei să vorbească *de dincolo de ei înșiși*, exersându-și cu smerenie propria lor distanță. Să luăm

Înțelepți greci din antichitate, pictură murală exterioară, Mănăstirea Sucevița.

Înțelepți greci din antichitate, pictură murală exterioară, Mănăstirea Sucevița.

ucenicii și gloria de maestru, într-un cuvânt, *vizibilitatea*? Radicalitatea căutării ne duce către aceeași concluzie: înțeleptul *radical* nu ar trebui să fie cunoscut de nimeni, niciodată și, ca să fiu coerent până la capăt, aș spune aici că nici măcar de el însuși. În felul acesta pericolul ipocriziei ar fi în totalitate eliminat.

Dacă suntem de acord cu aceste două trăsături care se rezumă, în fapt, la una singură, aceea a nemanifestării în câmpul vizibilității (fie prin scris, fie prin oralitate) a înțeleptului, atunci rămânem într-o deplină perplexitate: chiar dacă ar exista, înțelepciunea înțeleptului *radical* nu ar

ca exemplu cazul particular al Tradiției Bisericii: a vorbi în numele și din interiorul acesteia pare justificat, chiar dacă măsura vorbitorului nu se ridică cu mult peste jocurile ipocriziei. Accept cuvintele sfințeniei, chiar dacă vin pe canale nevrednice, accept înțelepciunea chiar de pe buzele nebunilor. Cu siguranță că acesta e cazul extrem, fiindcă se pot întâlni destui oameni care să nu fie nici nebuni, nici ipocriți atunci când rostesc cuvintele *maximale* ale acestei Tradiții,

ci iubitori de înțelepciune aflați pe drumul acesteia. În măsura în care fidelitatea față de Tradiție e respectată, înțelepciunea lui Dumnezeu poate fi transmisă mai departe, chiar și de cei mai puțin înțelepți. Aici *ascultarea* își dă întreaga măsură.

Iată-ne aruncând în aer tot radicalismul care inaugura această meditație. Negând orice intruziune a ipocriziei și reducând înțeleptul la nimic, am ajuns să acceptăm că el poate fi *vizibil și manifest* în măsura în care *ascultă* de un *dincolo al înțelepciunii*, de o Tradiție pe care o *respectă* și întru care va rodi și originalitatea lui. Cât timp deține conștiința propriei nimicnii, în raport cu tezaurul de înțelepciune și sfințenie care vine de dincolo de el, de ce

să nu fie acceptat ca transmitător al înțelepciunii? Și chiar dacă el însuși nu va fi un înțelept, căzând pradă seducțiilor vizibilității, puterii, ipocriziei, cine garantează că ascultătorii lui n-ar putea deveni? Firește că aceasta ar trebui să fie excepția, iar nu regula, că întruparea învățaturii e mai eficace și mai autentică decât simpla ei... cuvântare. Dar îmi place să cred că transmiterea înțelepciunii e încă *la dispoziția* omului, chiar în cazul limită când omul nu se ridică *la măsura* ei... Și citesc aici întreaga splendoare a iubirii nebune a lui Dumnezeu față de creația sa, întreaga disponibilitate kenotică a Celui Prea Înalt prin zbuciumul și nedreptățile istoriei...

Pași pe un drum al dialogului ecumenic între Cluj și Württemberg

Pr. dr. Bogdan Ivanov

Deschiderea ecumenică a Ortodoxiei nu este doar o opțiune ce ține de marele context al dialogului interconfesional, inaugurat în secolul trecut, ci stă sub semnul unui imperativ al mărturiei Evangheliei, pe care, în calitate de Biserică apostolică, este chemată să o ofere lumii. În acest sens, prezența Ortodoxiei la tribuna dialogului ecumenic arată maturitatea și respectul față de propria tradiție teologică, dar și dorința înnoitoare ca din acest izvor să primească lumină și alte confesiuni aflate pe drumul căutărilor. Revenind într-un orizont local, o astfel de deschidere ecumenică spre dialog, dar și spre împărtășirea de experiențe comune, are și Arhiepiscopia Ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului, materializată într-un parteneriat cu Biserica Evanghelică din Württemberg, care a început cu aproape două decenii în urmă și care a câștigat, în tot acest timp, în încredere și în prietenie.

Parteneriat cu tradiție

Acest parteneriat a început în anul 1994 la inițiativa Arhiepiscopului Bartolomeu și a Episcopului Evanghelic Eberhardt Renz din Stuttgart, pe fondul unei prietenii sincere dintre teologul clujean Radu Preda și pastorul lutheran Manfred Wagner, și s-a dovedit a fi un foarte util dialog, din care au câștigat ambii parteneri. Pe de-o parte, nevoia Bisericii Ortodoxe de a reînvia arta filantropiei creștine și modul de implicare în misiunea socială, de care a fost privată în anii comunismului, a întâlnit căutările Bisericii Evanghelice din Württemberg și dorința de a redescoperi spiritualitatea și iconografia și de a reînvia gândirea părinților, și pe care Ortodoxia le păstrează ca mod de viață. Astfel, în cei aproape douăzeci de ani s-au construit proiecte comune, cum ar fi Policlina *Christiana* din Cluj, Radio *Renașterea*, tabăra de la Valea Vadului sau taberele de lucru de la Piatra Fântânelor, s-au făcut schimburi de experiență foarte utile, dar mai presus de toate s-a construit o prietenie vie și o relație de cordialitate între cele două Biserici. Vizitele Arhiepiscopului și Mitropolitului Bartolomeu în Stuttgart – ultima făcută în primăvara anului 2006 –, dar și vizitele Episcopilor Eberhardt Renz, Gerhardt Meyer și Frank O. July la Cluj și în Arhi-

episcopie, ultima în anul 2007, arată deschiderea sinceră spre dialog și colaborare în special, în domeniul asistenței sociale.

Sub semnul înnoirii

Episcopul Frank O. July l-a invitat pe Mitropolitul Andrei să viziteze Biserica Evanghelică din Württemberg, în toamna anului viitor, când se vor împlini douăzeci de ani de parteneriat între Cluj și Stuttgart. Sub semnul aceleiași prietenii a stat și prezența unei delegații din Stuttgart la ceremonia de întronizare, la 25 martie 2013, a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei la Cluj, dar și prezența, în iarna aceluiași an, a Mitropolitului Andrei, la Reutlingen, la ceremonia de retragere din funcție a părintelui Manfred Wagner, arhitectul acestui parteneriat, subliniind astfel dorința ambelor părți de a continua acest dialog.

La toate aceste gesturi de prietenie, inițiativa de acum trei ani a profesorului Radu Preda de a vizita la începutul lunii iulie, timp de două săptămâni, împreună cu grupe de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj, Biserica Evanghelică din Württemberg, pentru stagii de practică în instituțiile diaconale, a contribuit esențial la îmbunătățirea acestui parteneriat. Prin acest gen de schimburi, studenți teologi au putut lua la cunoștință modul în care se desfășoară asistența socială în centrele socio-medicele ale Diakonie din Württemberg, și astfel au cunoscut o importantă dimensiune a vieții Bisericii Evanghelice.

Vizita delegației române

În contextul acestor schimburi de experiență s-a înscris și vizita la Stuttgart, în perioada 2-7 iulie 2013, a unei delegații oficiale a Arhiepiscopiei Clujului, formată din Preasfințitul Episcop Vasile Someșanul, Părintele Consilier Bogdan Ivanov și din care au mai făcut parte Prof. Dr. Mirela Gherman, directorul medical al Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca, și Prof. Nicoleta Lupu, de la Școala Medicală postliceală „Christiana” din Cluj-Napoca. Primirea a fost făcută la Diakonia Württemberg de directorul acestei instituții, Consilierul superior bisericesc Dieter Kaufmann, împreună cu Domnul Peter Ruf, responsabil de relațiile publice ale aceleiași instituții.

Scopul vizitei a fost unul practic și a urmărit cunoașterea modului în care este organizată asistența socială în instituțiile Bisericii Evanghelice, a mecanismelor sociale prin care statul german sprijină filantropia Bisericii și prin care arată implicit respect față de om, prin garantarea liberului acces la servicii sociale și medicale, oferite inclusiv de Biserică. Construit ca un stat eminent social, care acordă prioritate persoanei și nu instituțiilor, Germania oferă un exemplu admirabil despre ce înseamnă să ai proiecții de viitor și să gândești un proiect de societate ținând cont de toate evoluțiile demografice pe termen mediu și lung, de la îmbătrânirea populației, până la schimbarea raporturilor etnice prin creșterea numărului de emigranți. În toate aceste strategii, Biserica, indiferent de confesiunea ei, este privită ca un partener credibil și respectat, căruia statul, în baza principiului subsidiarității, îi acordă resurse și, astfel posibilitatea ca, îngrijind un bătrân sau integrând un emigrant în societate, să poată să dezvolte servicii sociale de cea mai bună calitate.

Într-un traseu foarte bine structurat, cu un calendar gândit în cele mai mici detalii, dar și beneficiind din plin de amabilitatea și disponibilitatea gazdelor, în special a domnului Johannes Flothow, responsabil pentru relații externe a Diakonie din Württemberg, delegația Arhiepiscopiei noastre a putut vizita, în cele cinci zile, Centrul Hospice din Stuttgart, Centrele de îngrijire a bătrânilor din Möringer, Betzingen, Reutlingen, dar și instituțiile Bruderhaus Diakonie din Reutlingen și Fundația Gustav Werner und Haus am Berg, care oferă un foarte bun exemplu de asistență socială articulată pentru toate categoriile de persoane. Construite pe bazele unei vechi culturi și tradiții, specifice gândirii și tradiției sociale protestante, aceste instituții și fundații oferă imaginea unui act caritabil, în care Biserica este motorul care reușește să adune resurse și oameni în folosul celor bătrâni, săraci sau bolnavi. Partea germană a arătat un interes practic în dezvoltarea parteneriatului cu România, inclusiv în ceea ce privește recrutarea și pregătirea de personal, doritor să lucreze în instituțiile sociale ale Bisericii

Evanghelice. În acest context, pregătirea și angajarea unor cadre medicale din Europa de Est, este o chestiune foarte importantă, fapt pentru care partea germană intenționează, ca în timp, să dezvolte o strategie comună în beneficiul ambelor țări.

Colaborări pe multiple planuri

Pe lângă aceste instituții de îngrijire a persoanelor vârstnice, în calendarul vizitei au mai intrat și instituții de educație sau cele care oferă sprijin imigranților, de serviciile cărora beneficiază și români aflați fie la muncă în Germania, fie în diferite situații de criză. Un moment important pe agenda acestor întâlniri a fost și dialogul purtat cu reprezentanții EJW (Asociației Tinerilor evanghelici din Württemberg), prin care au fost puse bazele unor noi colaborări în câmpul misiunii cu tinerii, dar și a unor vizite reciproce ale responsabililor din cele două Biserici.

Datorită faptului că în același interval de timp a avut loc sesiunea de lucru a Sinodului Bisericii Evanghelice Lutherae din Württemberg, delegația Arhiepiscopiei a participat la acest moment vineri, 5 iulie 2013, în stațiunea Bad Mergentheim, din Nord Estul Landului. Aici, Preasfințitul Vasile Someșanul a adresat plenului sinodului un cuvânt în care a arătat beneficiile acestei colaborări dintre cele două Episcopii și Biserici, exprimându-și speranța fructificării roadelor de viitor ale acestei colaborării. Prezența la acest moment, care a avut ca temă de discuție *Incluziunea socială*, a arătat părții ortodoxe deschiderea pe care Biserica Evanghelică o are față de persoanele cu handicap, pe care trebuie ca, prin proiecte și acțiuni concrete, să le integreze în mod special în fiecare comunitate parohială.

Prezența delegației Arhiepiscopiei în Biserica Evanghelică din Württemberg s-a încheiat sâmbătă, 6 iulie 2013 cu o vizită, împreună cu grupa de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, aflați în practică în instituțiile diaconale din Württemberg, la Tübingen, un important oraș universitar de pe râul Neckar, care are una din cele mai prestigioase facultăți de Teologie, datând din anul 1546.

În loc de concluzii pe marginea unei vizite care a subliniat, de departe, deschiderea și prietenia care există între cele două Biserici, putem vedea distanța și modul diferit în care cei doi parteneri ai acestui dialog ecumenic privesc actul filantropic. Nu de puține ori, pentru lumea protestantă, angajamentul social a devenit centrul acțiunilor și propovăduirii Bisericii și aceasta după ce idealul ei inițial, sfințirea vieții, și-a pierdut forța de atracție. Această schimbare a întâlnit și un mare orizont de aștep-

tare al omului modern, care găsea în actul binefacerii publice un confort care până atunci i-a lipsit. În schimb, Ortodoxia plasează actul filantropic în prelungirea Liturghiei, ca pe o prelungire a lucrării sfințitoare a vieții omului și de care el nu se poate separa fără riscul unor mari dezechilibre. Fără a deveni o citadelă liturgică încremenită, dar nici o instituție sedusă de un activism social, Biserica Ortodoxă are șansa de a găsi dreapta măsură și echilibrul între credința exprimată în rugăciune, în interiorul bisericii, și credința exprimată prin fapte, în contextul mai larg al lumii.

De aceea, putem afirma că angajamentul social al Bisericii Evanghelice și Ortodoxă, dincolo de transpunerea în faptă a principiilor Evangheliei, care este o necesitate soteriologică, rămâne o dilemă ce poate fi rezolvată doar prin cunoaștere istorică, discernământ și dreaptă măsură.

Breviter

Omul bun și pomul copt

Aurel Sasu

Leste românul om bun? Fără îndoială! Generos? Nici vorbă (bisericele ridicate, prin contribuția enoriașilor, stau mărturie de neclintit)! Este credincios? Ei bine, aici pot începe întrebările! Este un spiritual, cum spun americanii, sau doar un panteist? După cum se poartă, ai zice că n-are noțiunea păcatului decât în situații limită. Situațiile obișnuite, sfidarea normelor de conviețuire, eludarea legii sau vulgaritățile de fiecare zi i se par drepturi câștigate *once and for all*. Înjurăturile românului? Ferească Dumnezeu, vorba mamei! Nu scapă nimic răutății cuvintelor sale: nici cerul, nici sfinții, nici astrele, nici trăsnetele, nici mamele născătoare, nici crucea, nici mormântul. Acordă diavolului credit (să mă ia...; du-te...; să fiu al... etc.) cu bucuria tovărășiei începutului de lume. Deci, cum e românul? Fură? Cine n-o face? Disprețuiește munca? Se va fi convins și el, în douăzeci de ani, că nimeni nu-ți aduce banii cu roaba în casă! E imprezibil? N-aș zice! Gândește pe îndelete răul și uită, de cele mai multe ori, că iertarea este o virtute. Când rănește, plângerea celui afectat i se pare moft (ce, ți-am tăiat capul...).

Se spune, o fi adevărat, că românul s-a schimbat. Ceea ce presupune că era altfel! Cum? Pleca de-acasă fără să închidă ușa! Se oprea în pridvorul Bisericii la citirea Evangheliei! Făcea tranzații fără ștampilă! Țăia întotdeauna un loc de trecere, în gard, spre curtea vecinului! În sfârșit, de sărbători își curăța și stropea cu apă uliță! Clopotul de sâmbătă seara era începutul intrării în odihna rugăciunii. Cine și ce l-a schimbat pe român? Vremurile se va zice! Nu l-au schimbat, așa spune eu, ci l-au întors în istorie. În cea a rătăcirii gândului și a întunecării sufletului. L-au scos din cultură și l-au întors în ereditate. O scenă care mă descumpănește. Cu fiecare început de primăvară, fără să aștepte verdele mlădițelor, românul își ia toporul mioritic și-și măcelărește spațiul verde. Plimbați-vă prin zonele aglomerate ale orașului și veți vedea muzeul în aer liber al trunchiurilor oribil mutilate, batjocorite, măcelărite, sfărțecate, singure în disperarea morții lor, sub teroarea ucigașă a omului venit din codru. De unde această pornire criminală, netulburată, nestăpănită, de unde aceste gesturi de grozăvie zidite în beton armat? Nu știu! Alceva mi se pare însă cutremurător. Sălbăticia distrugerii, patima coborârii nopții peste viața și lumina lucrului lui Dumnezeu este urmată, în gesturi somnambulice de îngrijirea putreziciunilor rămase ca un semn de orăbă celebrare a asasinatului. Trunchiurile, în chipul crucilor devastate, distruse și ruinate, sunt spoite în alb, dichisite, pământul afânat în jur, ca într-un ritual funebru al purificării demne de cartea tibetană a morților. Imaginea terifiantă a acestor pietre de Stonehenge, printre alte monstruoziități tăcute, înfioară prin simpla ei prezență. De unde acest instinct al morții și de unde acest subliminal instinct al punerii în mormânt? Treceam într-o zi printr-o livadă de nuci ornamentale. Într-un pom fragil și plin de răni, cineva își croia cu voinicie drum s-ajungă la două fructe verzi. L-am rugat să coboare. Replica: „Vrei să bag cuțitu-n tine”? Cum este, deci, românul? Nu știu! Îmi pun doar întrebarea: să fie această clocoțitoare neascultare, acest exuberant chiot de barbarie și această dezlănțuire de însușiri atavice „frumoasa perspectivă istorică” pe care ne-o promitea Lucian Blaga în articolul din 1921, *Revolta fondului nostru nelatin*? Sincer, nu cred!

Viața ca martiriu

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

In miez de vară, Părintele Paul Adelheim de la Biserica „Sfinților Constantin și Elena” din Eparhia Pskov - Rusia a murit răpus de loviturile de cuțit ale unui dezechilibrat psihic în vârstă de 27 de ani, care va declara ulterior anchetatorilor că „diavolul i-a cerut să-l omoare”...

Vestea am aflat-o cu dureroasă surprindere și cu adâncă mâhnire, căci nimic nu lăsa să se bănuiască această prea timpurie pierdere, a unui om în plină vigoare, care-și împlinea cu tinerească putere de muncă și cu entuziasm misiunea și datoria pastorală. Mâhnirea este cu atât mai mare, deoarece cu el dispărea nu numai o ilustrație a mărturisirii de credință, dar și o fire excepțional înzestrată, un om cu frumoasă înfățișare fizică, cu inteligență scilpitoare și plin de cultură. Acestui om unic și prețios, dispărut înainte de vreme, aș dori să-i dedic câteva rânduri de dureroasă amintire, de admirație și de durere.

În primăvara anului 2012, cu binecuvântarea ÎPS Andrei Andreicuț și prin intermediul Părintelui Profesor Vasile Mihoc de la Sibiu, l-am invitat pe Părintele Paul Adelheim la cel de-al XI-lea Seminar de Medicină și Teologie de la Bistrița, unde în prezența unor personalități ale lumii academice, teologice, medicale și juridice, s-a discutat despre Etica martirajului și a morții martirice.

Preotul Paul Adelheim, supraviețuitor al deportării și închisorii pentru Hristos, a fost vorbitorul care a abordat subiectul nu printr-o prezentare, ci depunând mărturie, o mărturie trăită, asumată și revelatoare pentru sensul simplu și cu neputință de definit științific al martirajului întru credință. După propria mărturisire, părintele s-a născut într-o familie creștină și a rămas „orfan” de tânăr, după ce tatăl a fost împușcat, iar mama închisă. Timp de șapte ani, a fost deportat în Kazahstan, iar apoi a trăit suferințele închisorii, după ce a fost denunțat de un coleg de seminar, care ulterior a devenit mitropolit. În închisoare a îndurat torturile îndreptate atât asupra sa, cât și a colegilor de detenție, însă „Domnul l-a apărat”, fiind în cele din urmă un supraviețuitor, chiar dacă avea un picior amputat. A continuat să-L mărturisească pe Hristos, după punerea în libertate, chiar dacă nu liber, fiind supravegheat atent de KGB, ajungând și timpurile libere în care a putut depune mărturie fără alte restricții

decât împușinarea sufletelor primitoare și doritoare să-l asculte.

Iată mărturisirea de credință despre „moartea martirică” pe care Părintele Paul Adelheim a dorit să ne-o împărtășească la Seminarul de la Bistrița.

„Această conferință are pentru mine o importanță esențială, pentru că în viața mea nu am mai avut ocazia până acum să pun problema muceniciei, nu mi-a fost propusă o temă privind mucenicia. Este o temă care

nu se referă la probleme exterioare din viața mucenicului, ci la o abordare interioară a conștiinței etice a mucenicului, lucru care mi s-a părut a fi foarte interesant. Mult timp nu am știut cum aș putea aborda problema, nu știam cum voi vorbi despre ea. Dar pe neașteptate am înțeles că problema interioară a martirului este problema care ne este descoperită în conștiința și viața Mântuitorului Iisus Hristos. Dacă în mod exterior această problemă a muceniciei este descrisă în amănunt în arheografia bisericească, conștiința mucenicului este descrisă cel mai bine în Evangheliile. Anume pe Evangheliile am și fundamentat acest concept de conștiință etică a mucenicului. Cuvântul grecesc «martyras», cu care tradiția bisericească îi numește pe creștinii care au plătit cu moartea pentru Hristos, este pomenit în Sfânta Evanghelie cu cuvântul „martor”. Martor a fost numit Sfântul Ioan Botezătorul. Martor a fost numit Mântuitorul Iisus Hristos de către ucenicii săi. Noi suntem preocupați de înțelegerea nevoinei mucenicești din exterior. Sunt foarte multe lucrări biografice care vorbesc despre cum a fost martirizat un sfânt sau altul, dar este mult mai greu să analizăm comportamentul mucenicului și să-i înțelegem psihologia dinlăuntru. Mucenicul nu caută nici o cunună și nici victorie. El se aduce pe sine ca jertfă lui Hristos ca fiind adevărul, viața și iubirea. Mucenicul renunță la toate bunurile și la însăși viața sa în numele supremului Bine: Dumnezeu. Un preț plătit în mod neapărat de mucenic este viața dăruită de bunăvoie lui Hristos. Deci mucenic nu este cel care rămâne în viață. Cel care a suferit pentru Hristos, dar a rămas în viață păstrează numele de „mărturisitor”. Este o nuanță în limba rusă: sunt numiți „mucenici” numai cei care au murit pentru Hristos.

În actul mucenicesc se realizează primirea darului Sfântului Duh. Izvorul principal prin care se descoperă conștiința etică a mucenicului este Evanghelia. Din grădina Ghetsimani până la Golgota, Evanghelia arată consecvent și luminează contrapuncte în care Mântuitorul primește paharul care îi este dat să îl bea de către Tatăl Ceresc. Acestea sunt etapele pe care le trece fiecare care este pe calea de a mărturisi și a merge la moartea mucenicească. Tot ce este propriu naturii umane a fost propriu și Mântuitorului lumii, în afară de păcat. Chipul evanghelic al lui Hristos ne descoperă în mod desăvârșit psihologia muceniciei. Dumnezeu are un atu în fața omului, El are viața în sine. Cu întruparea Sa, Dumnezeu-

Omul se străduiește să ajungă la chenoză, până la maxim, adică se smereste până la a muri pentru lume.

Aș vrea să vă mai spun despre întâlnirea mea cu un sfânt, într-un sat. Acolo slujea Părintele Sebastian. Acest Părinte Sebastian, care apoi a fost canonizat, își făcuse o obște pe care a reușit să o unească. Veneau mulți tineri care participau la întreținerea casei de rugăciune, în vremuri grele, când aceste lucruri nu erau permise. În acea casă se făceau doar botezurile, cununile și înmormântările, iar Sfânta Liturghie era slujită în fiecare noapte în casele credincioșilor. Era impresionant cum într-o lume în care deportații munciți pe brânci ziua alegeau să nu se odihnească noaptea, ci să participe la Liturghiile oficiate de Părintele Sebastian. Noaptea făceau Vecernia într-o casă, apoi pentru Liturghie se mutau în altă casă, pentru a se feri de organele de represie.

Părintele Sebastian a fost unul din ucenicii de chilie ai ultimilor stăreți din Optina, al Părintelui Nectarie din Optina către care se adresa toată Moscova. Avea cultura duhovnicească din Optina, și cultura ortodoxiei. Era foarte smerit, nu ridica niciodată vocea și toată viața lui și-a petrecut-o în rugăciune. Noaptea desăvârșea Liturghia, ziua mergea să împlinească nevoile credincioșilor și seara iarăși începea Liturghia. În această atmosferă, sufletul omului creștea în Duhul lui Dumnezeu. L-am păstrat în viața mea ca pe un sfânt al lui Dumnezeu, iar acum, iată, a intrat în ceata mucenicilor, fiind canonizat”. Așa ne-a vorbit Părintele Paul Adelheim, în propoziții simple, fără epitete și fără a pune punct...

În încheiere, i-am pus Părintelui o întrebare, poate puțin nepoliticoasă, care de obicei nu se pune, dar am vrut să merg până la capăt cu cercetarea sufletului unui martir. L-am întrebat dacă i-a iertat pe cei care l-au prigunit. Mi-a răspuns cutremurător, dar șoptit: „Destul”.

Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să-l primească pe Părintele Paul Adelheim în rândul martirilor din Împărăția Sa Cerească.

Pentru o îngrijire paliativă creștină.

Forme liturgice pentru alinarea
spirituală a bolnavilor

Răzvan Perșa

Dincolo de manifestarea teoretică, speculativă a credinței creștine, Biserica de Răsărit a văzut, încă din primele secole, în grija pastorală față de cei muribunzi o obligativitate a praxisului eclezial. Recuperarea unei viziuni pastorale asupra îngrijirii bolnavilor, mai ales a celor în fază terminală, nu reprezintă doar o alternativă pe piața serviciilor medicale, deși aceasta ar trebui să existe, mai ales în România, ci o necesitate absolută care readuce în prim plan demnitatea și valoarea omului și care, dincolo de toate, impune o abordare holistică a îngrijirii umane. Cu toată că se discută în ultimii ani despre o medicină holistică, care ar fi capabilă să ofere un posibil tratament, mai ales în situații de stadiu terminal, întâlnirea cu limitele vieții produce omului o imensă panică care-l îndeamnă la reconsiderarea sensului ultim al vieții. Până la un anumit grad, această panică este specifică naturii umane, însuși Hristos în fața morții a trecut prin ea, dar, dincolo de exprimarea disperării, exemplul biblic ne arată forța impresionantă a rugăciunii. Deși creștinismul este religia prin excelență centrată asupra morții și învierii, pregătirea bolnavului în stadiul terminal pentru întâlnirea cu moartea este, de cele mai multe ori, aproape inexistentă, ori de multe ori îndulcită de expresii pioase. Totuși, urmând atitudinii Mântuitorului în fața morții, Biserica ortodoxă a încercat să aline sufletul omului prin anumite forme și expresii liturgice. Prima grijă pastorală față de muribunzi a fost aceea a împărțirii finale cu sfințele Taine indiferent de vrednicia sau nevrednicia celui bolnav. Practica este menționată în canonul 13 al Sinodului I ecumenic, care amintește de „veche lege canonică” ce impune împărțirea tuturor credincioșilor care se află la granițele vieții pentru a nu fi lipsiți de „ultimele și cele mai necesare merinde”, subliniind, în același timp, atitudinea pe care creștinul trebuie să o aibă în fața morții, aceea de pelerin spre împărăție. Administrarea tainei Euharistiei reprezintă convivialitatea credinciosului cu Iisus Hristos și participarea liturgică reală la moarte și învie-

Hristos vindecând pe fiica cananeencei, frescă, Mănăstirea Dionisiu, Sf. Munte Athos.

rea Lui, ceea ce-i va reaminti bolnavului sensul suprem al vieții, oferindu-i alinare, putere și un sens în fața morții.

Pentru tratamentele paliative seculare, orice referință la iertarea păcatelor sau la păcate în general este catalogată drept abordare insensibilă și inadecvată, care nu poate face parte dintr-un program terapeutic al pacienților în stadiul terminal sau al unor persoane aflate în pragul morții. Condendența și impulsurile punitive ale unei teologii penitențiale, care văd boala ca pe o exprimare directă a dreptății lui Dumnezeu duc, de cele mai multe ori, la distrugerea oricărei speranțe de vindecare. Acești reprezentanți ai prietenilor lui Iov impun ca tratament însăși condamnarea persoanei. Cu toate acestea, cum putem aborda multitudinea de rituri liturgice care se referă la ultimele momente ale vieții umane și care abundă în expresii penitențiale? Condamna Biserica, prin săvârșirea Tainelor, persoana umană prin rememorarea tuturor păcatelor pe care le-a săvârșit de-a lungul vieții? Nu ar fi mai benefică, totuși, o abordare mai pozitivă a ultimelor clipe ale vieții, al cărei final este, și așa, destul de dramatic? Un răspuns la aceste întrebări este oferit de

însăși formularul liturgic al rugăciunilor destinate momentelor finale ale vieții. De exemplu, ritualul bizantin al Tainei Sf. Maslu, taină care are în prim plan persoana bolnavă, conține anumite rugăciuni care-l invită pe cel bolnav la autoreflexie. Suferințele finale ale unei persoane sunt amplificate nu de durerile somatice care, de cele mai multe ori, într-un tratament corespunzător, sunt anihilate, ci agonia este creată de suferința spirituală. Prin iertarea păcatelor lui acea persoană, chiar dacă la nivel celular se dezintegrează, la nivel spiritual el se unește cu Dumnezeu și este integrat în Împărăția Lui. Taina Mărturisirii duce la împăcarea cu propriul sine, cu aproapele, cu trecutul, dar mai ales cu viitorul. Ca religie eshatologică, expresiile liturgice creștine abundă în accentuarea viitorului. În această perspectivă eshatologică trebuie să vedem caracterul

Hristos vindecând pe demonizat și pe fiul sutașului, frescă, Mănăstirea Dionisiu, Sf. Munte Athos.

pozitiv al rugăciunilor penitențiale.

În ritualul bizantin există, însă, câteva rugăciuni care, din perspectiva îngrijirilor paliative moderne pot fi clasificate drept tradiționaliste și, de-a dreptul, barbare. Un astfel de formular liturgic este cel al „rugăciunii pentru ieșirea cu greu a sufletului”. Canonul de rugăciune al acestui rit reprezintă un dialog funerar de despărțire a muribundului de viața păcătoasă pe care a trăit-o, de rude și cunoscuți, finalizându-se prin implorarea milei lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor. De multe ori, imitând acel strigăt al lui Hristos de pe cruce, muribundul își exprimă durerea față de răniile spirituale prin expresii care pot fi de-a dreptul șocante pentru acele momente: „Căci ce folos am eu, dacă sufletul meu este tras la înfricoșătoarele chinuri, iar trupul este cântat de voi! Lăsați-l neîngropat, ca să mănânce câinii inima mea.” Aceste imagini terifiante sunt dublate, însă, mereu de nădejdea mântuirii. Creștinul nu ocolește propria moarte, ci o asumă în mod hristic, în toată profunzimea ei. Nu se poate ajunge la înviere, ocolind sau manipulând moartea. În același timp finalitatea acestui ritual este dată de implorarea milei lui Dumnezeu pentru îndepărtarea fără durere a sufletului. Ritualul acesta nu reprezintă expresia unui masochism religios, ci a unei purificări și asumări în profunzimea a morții, descoperindu-și sensul atât pentru cel muribund, dar mai ales pentru cei apropiați. Este o terapie a celor care asistă la moartea unei persoane dragi. Astfel de momente, chiar dacă sunt foarte dureroase, vor ajuta rudele și apropiații să se adune pentru a-și exprima dragostea și tristețea, ajutându-i să accepte realitatea morții, pentru a depăși astfel durerea emoțională profundă.

Dacă suntem de acord cu un asemenea ritual liturgic, atunci apar câteva întrebări pe care le vom lăsa deschise: nu reprezintă ascunderea veștii iminente a morții unei persoane apropiate suprimarea șansei de a se pregăti pentru momentul final? Alinarea durerii trupești, dacă nu este secundată de eliberarea de suferința spirituală, nu reprezintă o terapie incompletă, atât pentru un creștin cât și pentru un non-creștin? Implică îngrijirile paliative actuale o dimensiune de pregătire reală a pacientului pentru ceea ce va urma după moartea sa?

(Referat prezentat la *Junger Dialog BOR-EKD, Mănăstirea Caraiman, August, 2013*)

Activități recente ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca

Dr. Dacian But-Căpușan

Întâlnirea promoției '93

Absolvenții Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, promoția 1993 (primii după reînființarea instituției de învățământ teologic superior clujean) s-au întâlnit luni, 17 iunie 2013, după 20 de ani de la absolvire. Întâlnirea a debutat cu o slujbă de Te Deum, oficiată în Capela Facultății de Teologie Ortodoxă de către PS Petroniu, Episcopul Sălajului, absolvent al acestei promoții. La slujbă au asistat: PS Vasile Someșanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB – ambii duhovnici ai școlii în anii '90 –, decanul din perioada respectivă, pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru, actualul decan, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, și alte cadre didactice. Totodată a fost oficiat și un parastas pentru ierarhii, foștii colegi și îndrumătorii acestei generații trecuți la Domnul. Absolvenți ai promoției 1993 sunt și pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie și pr. lect. univ. dr. Patriciu-Dorin Vlaicu.

Absolvire și cursuri de perfecționare

În perioada 1-6 iulie 2013 s-a desfășurat examenul de licență, respectiv susținerea disertațiilor pentru absolvenții programelor masterale ale Facultății noastre. În urma exame-

nelor susținute și a jurământului de credință au fost declarați licențiați în teologie 70 de absolvenți de la cele patru specializări nivel licență: Teologie pastorală, Teologie didactică, Teologie asistență socială și Artă sacră, iar 52 de studenți au încheiat studiile de masterat, la șase specializări, cu disertație.

În perioada 1-12 iulie au avut loc cursurile de perfecționare a clerului: definitivat și gradul II. Au participat 23 de preoți din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmarului și Episcopia Sălajului.

Teze de doctorat susținute

Martți, 9 iulie 2013 au fost susținute sub egida Facultății trei teze de doctorat în Teologie:

- diac. Bogdan-Mihai HRIȘCĂ (directorul Seminarului Teologic Liceal Ortodox "Sf. Dosoftei Mitropolitul" din Suceava), *Lucrarea cuvântului lui Dumnezeu în misiunea Bisericii și educație reflectată în opera Sf. Ioan Gură de Aur*, specializarea Misiologie și ecumenism, coordonator științific pr. prof. univ. dr. Valer Bel

- Valentin-Cosmin VESA (secretar eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului), *Cunoașterea lui Dumnezeu la Sfântul Isaac Sirul. Itinerariul spiritual de la "dreptatea ascetică" la "dragostea duhovnicească"*, specializarea Teologie morală și spiritualitate ortodoxă, coordonator științific ÎPS Prof. univ. dr. Andrei Andreicuț.

- pr. Marius-Alexandru FLORESCU, *Misiune și unitate în scrierile Bisericii Ortodoxe, Bisericii Romano-Catolice, Consiliului Ecumenic al Bisericilor și mișcărilor evanghelice*, specializarea Misiologie și ecumenism, coordonator științific Pr. prof. univ. dr. Valer Bel.

Admitere

În perioada 15-31 iulie 2013 s-a desfășurat examenul de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă, nivel licență și master. În zilele de 15, 16 și 17 iulie a avut loc înscrierea candidaților, în 18 iulie examenul psihologic și proba de aptitudini muzicale (pentru candidații la specializarea Teologie pastorală), iar în 19 iulie probele specifice: proba scrisă la Teologie Fundamentală și Dogmatică cu fundamentare biblică (Teologie pastorală), interviu din Învățătura de credință ortodoxă (Teologie didactică și Teologie asistență socială) și proba practică de desen și culoare (Artă sacră). Media generală a examenului de bacalaureat a avut o pondere de 40% în media de admitere.

Pentru admiterea la studiile de master, la fiecare dintre cele cinci specializări (Doctrină și hermeneutică creștin ortodoxă, Ortodoxie românească și viață liturgică, Pastorație și duhovnicie, Artă Sacră - Conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică - Morală, etică și deontologie) candidații au depus câte un proiect de cercetare. Media examenului de licență a avut o pondere de 40% în media de admitere.

Pentru a doua sesiune de admitere, din perioada 9-20 septembrie 2013 sunt, de asemenea, scoase la concurs locuri la toate specializările, nivel licență și master. Tot în luna septembrie se va desfășura examenul de admitere la Școala doctorală de Teologie Ortodoxă "Isidor Todoran" din cadrul Facultății. Informații detaliate despre aceste examene pot fi obținute accesând pagina de internet a Facultății: ot.ubbcluj.ro.

„Copiii Maicii Domnului” din Parohia Feiurdeni

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Duminică seara, în data de 11 august, începând cu ora 18, s-a desfășurat în biserică cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din parohia Feiurdeni, comuna Chinteni, Protopopiatul Cluj I, un concurs pentru copiii participanți la catehezele ținute de părintele paroh Ioan Cherhaț în timpul postului Adormirii Maicii Domnului. Copiii au răspuns în scris la cele zece întrebări legate de „Simbolul de credință”, tema seriei de cateheze specifice acestei perioade de post. La acest concurs, intitulat „Copiii Maicii Domnului”, au participat douăzeci și doi de copii cu vârste cuprinse între șase și șaisprezece ani. După cum a mărturisit părintele paroh, numărul apreciabil de copii participanți este remarcabil pentru o comunitate relativ izolată și formată din aproximativ o sută de familii.

Concursul organizat înainte de slujba Paraclisului Maicii Domnului, la care au participat toți copiii și întreaga comunitate de credincioși, și premiarea care a urmat după aceea au reprezentat o adevărată sărbătoare pentru parohia Feiurdeni. La sfârșit, fiecare copil participant a primit și o „Diplomă de Merit” și dulciuri. După un scurt cuvânt de învățătură despre Maica Domnului li s-au înmănat în final copiilor diplomele, cu felicitări și încurajări de a fi vrednici cinstitori ai Născătoarei de Dumnezeu.

Câteva frânturi din răspunsurile câtorva copii și credincioși la întrebările legate de modul în care o cinstesc pe Maica Domnului, ce înseamnă ea pentru ei, cum li s-au părut catehezele concursului, activitatea părintelui etc.:

Uțu Carmen Maria (clasa a VI-a, Școala din Chinteni): „M-am impresionat și m-a atras cuvântul de învățătură și rugăciunile închinare Maicii Domnului și atâta lume strănsă. Mi-ar plăcea să se facă și după ce se termină postul această rugăciune de seară. Mi-a plăcut

foarte mult concursul acesta și așa vrea să se mai facă și în viitor mai multe concursuri de acest fel. Așa învățăm și noi mai multe lucruri frumoase. Este foarte frumos! Ne arătam cinstea față de Maica Domnului, ca Fecioară și ca Născătoare de Dumnezeu, respectând-o, rugându-se la ea pentru a-i cere milostivirea”.

Lorinț Alexandru (clasa a VII, Școala din Chinteni): „Mi-au plăcut rugăciunile, cântările frumoase, copiii adunați împreună... Mi-am făcut un prieten nou, pe Neluțu. O cinstesc în mod deosebit pe Maica Domnului prin cântare, prin rugăciune”.

Marisa Horvat (9 ani, cls a IV, din Spania): „Mi-au plăcut foarte mult catehezele pentru că am cântat, ne-am rugat. Concursul nu mi s-a părut greu. Am învățat să scriu românește în Spania. În spaniolă scriu mai bine decât în română. Nu știu să scriu așa de bine în română. Aici, în România, îmi place mai mult. Mi-ar plăcea mai mult să stau aici.

Îmi place foarte mult să vin la biserică. Acolo în Spania biserică e foarte departe și nu putem să mergem. Îmi place să vin la biserică aici ca să mai cânt, să mă mai rog”.

Cherhaț Ioan (cls. a III-a, școala din Feiurdeni): „Pentru mine Maica Domnului este Fecioară și Născătoare de Dumnezeu. Cinstirea față de ea ne-o arătam prin rugăciuni, cântări și prin venirea la Biserică. Am fost la toate catehezele”.

Andrei Zangăr (13 ani, cls a VIII-a, Școala din Chinteni): „Pentru mine, Maica Domnului înseamnă o mijlocire către Dumnezeu. A fost o fecioară și după naștere a rămas tot fecioară. Cinstea față de Maica Domnului mi-o arăt prin cântare, rugăciune, post... Îmi place la Biserică pentru că mă simt mai liniștit. Și mai simt chemare către Dumnezeu”.

P. Cornel (Prim corator): „Am impresii foarte bune, în mod deosebit legate de pr. Cherhaț, ca purtare și în toate privințele. De când a venit la noi, a făcut foarte multe. Eu am făcut gardul acesta la biserică. Mi-a plăcut nu numai seara aceasta, ci de când au început catehezele. În fiecare seară am participat cu soția și ne-a plăcut să cântăm împreună cu copiii. Sunt mulți tineri în parohia noastră, dar tineretul încă n-a venit tot. Mai mult copiii”.

O fiică a satului din Spania: „Suntem în concediu. Stăm câte o săptămână aici și una la Cluj. Așa ne petrecem concediile. Venim în această perioadă a verii, în postul Adormirii Maicii Domnului, la mama, care are 83 de ani. De aceea suntem aici. Venim cu emoții, plecăm cu emoții... La biserică este frumos. Este chiar impresionant modul în care se ocupă părintele de copii. Este minunat să vedem biserică plină de copii. În Spania mergem la biserică ortodoxă și mergem și la o biserică romano-catolică, care este mult mai aproape de noi. Ne gândim să ne și întoarcem în țară ca să ne stabilim aici. Băiatul mai mare are deja 18 ani. Este deosebită fiecare seară și fiecare zi în care ne petrecem timpul și în biserică. Sufletul are nevoie de liniște. Maica Domnului este mama lui Iisus și mama noastră, a tuturor. Iubirea în comunitate este foarte importantă. De la simplitatea oamenilor de la țară ar trebui să învățăm multe”.

Un credincios de 80 de ani: „Mi-au plăcut cântările cu copiii. În post trebuie să ne rugăm, să cântăm... Maica Domnului ne ajută și ne dă putere și de toate. Trebuie să ne rugăm la ea. Ea înseamnă bucurie și veselie în viața mea, când cântăm noi, aici, toată lumea la biserică. După cum cântăm: «Maica Domnului, roagă-te pentru noi!» Am citit la Ecclziast că «orice lucru are rostul lui». Însuratul, măritatul, au rostul lor. Râsul are rostul lui, băutul are rostul lui, toate, toate au rostul lor. Mi-a spus cineva: «Dumneata roagă-te să ploaie numai pe glia dumnitale!». I-am spus: «Mă, omule, mă, Dumnezeu îi bun, nu-l ca noi, mă. Plouă și peste voi și peste noi...»”.

Activități cu copiii în postul Adormirii Maicii Domnului

Interviu cu părintele Ioan Cherhaț din Feiurdeni, Protopopiatul Cluj I.

Pr. Florin-Cătălin Ghiț (Pr. F.-C. G.) – Cum au decurs catehezele în postul acesta?

Pr. Ioan Cherhaț (Pr. I. C.): – Ideea de a organiza un concurs pentru copii în urma catehezelor ținute pe parcursul postului Adormirii Maicii Domnului mi-a venit gândindu-mă la strădania și dorința copiilor. Erau atât de energici la cântare și la rugăciune, încât atunci când m-am pus în genunchi, imediat i-am văzut că s-au pus și ei în genunchi pe lângă mine. Și atunci m-am gândit să fie în acest post în fiecare seară lângă mine în genunchi. Și, pe marginea catehezelor legate de tema Crezului, adresate tuturor, în cadrul cărora a avut loc mai degrabă un dialog, am văzut că ei, copiii, răspund precis. Și asta se datora și faptului că ei cântă la strană, în biserică, ei spun Crezul, pe care îl știu pe de rost. Și așa mi-a venit ideea aceasta să îi răsplătesc cumva, prin a le face bucuria aceasta, să aibă satisfacția aceasta, care cred că le va rămâne împărită în suflet pentru totdeauna, până la adânci bătrâneți: că în serile în care mergeau la biserică din Feiurdeni, în satul lor natal, la biserică se făcea paraclisul Maicii Domnului și stăteau în genunchi cu preotul și la sfârșit cântau privesne, primind apoi și o mică atenție. La început darurile erau din partea mea și, apoi, m-am bucurat că au început să facă daruri și credincioșii, enoriașii, care ne-au sprijinit, fiecare, într-un fel sau altul: cu dulciuri și alte lucruri de care s-au bucurat copiii. Aceasta a fost ideea de la care a pornit ideea acestui concurs, aceea de a le răsplăti efortul pe care copiii l-au făcut.

Pr. F.-C. G.: – Am înțeles că la cateheze au participat și ceilalți credincioși, cei mari.

Pr. I. C.: – În fiecare seară au fost în jur de patruzeci de persoane și chiar mai mulți credincioși. M-am adresat în primul rând tinerilor, pentru că ei au nevoie să fie atrași din lumea aceasta spre Biserică și să se apropie mai mult de Dumnezeu. Detaliile pe care le spuneam în cadrul catehezelor i-au antrenat și pe ei pentru a pricepe și mai bine Crezul, pe care îl știau deja. Nu doar în acest post s-a putut observa aceasta,

ci și în celelalte posturi. Și în postul Paștilor am făcut cateheze și chiar video-cateheze. În cadrul catehezelor din postul Paștilor credincioșii au fost mișcați de prezentarea vieții și învățăturilor părintelui Arsenie Boca, la mormântul căruia am fost anul trecut, în 2012, în pelerinaj în 7 și 8 septembrie.

Pr. F.-C. G.: – La concurs au participat 22 de copii, ceea ce este foarte mult pentru un sat de dimensiunile Feiurdeniului. Cum se explică prezența atâtor copii la biserică?

Pr. I. C.: – Este lucrarea lui Dumnezeu. Se explică oarecum și prin faptul că am și eu trei copilași care sunt antrenați și se implică și doamna preoteasă, care mă ajută în orice probleme și în orice situație. Este mare lucru acesta, să-l ai pe cel de lângă tine alături. Iar în cazul meu, preotul să aibă sprijinul preotesei. Noi facem în familie rugăciune împreună în fiecare seară, ne punem toți cinci în genunchi, și ne-am gândit că

Părintele Ioan și preoteasa Mihaela împreună cu copiii participanți la concursul din 11 august 2013.

și împreună cu copii de la biserică ar fi bine să facem lucrul acesta, să vadă și să simtă asta. Și îi iubesc pe copiii aceștia, țin la ei, mi-s dragi. Întotdeauna facem lucruri speciale cu tinerii pentru că ei sunt viitorul țării și al Bisericii. Acolo unde nu este educație și unde nu este Dumnezeu, poporul își pierde identitatea și toate celelalte. De aceea, eu mă bucur și îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că mă întărește și că ne întărește. Și Maicii Domnului îi mulțumim în mod deosebit în această perioadă a postului. Și să știți că toată nădejdea o am în Dumnezeu. Sunt disponibil oricând pentru oameni, Oricând apelează la mine, 24 din 24 de ore. Nu sunt comod. Niciodată nu mă deranjează oamenii! Niciodată! Și îi ajut cu

orice. Cu mașina sau cu orice au nevoie, cât îmi stă în putință. Și am fost convins că va ieși ceva de calitate pentru că copiii merită acest lucru.

„Lasă-l să aibă grijă de Casa Mea, că și Eu am grijă de familia voastră!”

Lra prin 2005. Îi ziceam părintelui: „Bine, tu mă lași singură cu copiii... Și eu ce să fac? Mi-e greu, și sunt trei copii...” Și s-a întâmplat ca părintele din Pădureni să fie bolnav. Și a stat în spital. Era perioada postului Paștilor. Și a venit părintele Protopop să-l roage pe părintele să-l înlocuiască pe părintele din Pădureni. Bine, a primit. În Pădureni era o doamnă care s-a oferit să doneze vopsea pentru interiorul bisericii din Pădureni. Părintele a venit să-mi zică, și eu m-am luat de el, spunându-i că e destul de mult plecat pentru biserică de aici, din Feiurdeni, iar acum vrea să plece și pentru cea din Pădureni. Îmi era și greu, și nu știam ce să fac. Așa se face că, odată, când veneam împreună cu părintele de la Cluj, a oprit mașina în fața bisericii din Pădureni și mi-a spus: „Mă duc numai să-i întreb pe oameni ce le mai trebuie, ca să știu, când mă mai duc, să le cumpăr, să le las”. Mă gândeam că suntem doar în trecere. Eu am rămas în mașină, iar el a mers la oameni să-i întrebe ce le mai trebuie. Era cu oamenii în curtea bisericii și întârzia. Am început să fiu neliniștită și chiar să claxonez. Mă gândeam să-l las acolo, că nu se gândește la copii, că i-am lăsat cu tanti Maria. Că el numai cu biserică... Că face numai de jală ceea ce face, ca să se fulească. Eu îl tot claxonam să vină, să vină, să vină... Și el era cu oamenii acolo, lângă biserică. Eu nu pot să-mi dau seama, că de multe ori stau și mă gândesc: pur și simplu am auzit o voce. Da, am auzit! Așa mi-a zis: „Lasă-l să aibă grijă de Casa Mea, că și Eu am grijă de familia voastră!”. Atât a fost tot. Nu m-am putut gândi că e Casa Domnului. Eu în acel moment eram nervoasă, dar pur și simplu mi-a spus așa. N-am mai zis nimic. M-am dat de la volan în partea din dreapta șoferului, unde îmi era locul de obicei. Din momentul acela n-am mai putut zice nimic. Vine la mașină și îmi zice: „Te-ai supărat!”. „Nu m-am supărat, nu-s supărată!”. „Ba da, că nu vorbești cu mine”. „Nu, nu sunt supărată!”. Nu i-am putut spune. I-am spus numai după o vreme și s-a bucurat... Simți că te ajută Dumnezeu. Nu m-am gândit la nimic. În minte am auzit... Nu știu. O voce, pur și simplu... Nu-mi pot înclăpuși... (Preoteasa Mihaela Cherhaț)

Pelerinaj în Israel 16-21 septembrie 2013

1 - 6 noiembrie 2013

Ziua I

Plecarea din Cluj-Napoca (în 15 sept sau 31 oct la ora 23.00 cu autocarul), ora 8.00 dimineața sosire pe aeroport București, decolare ora 10.45 și sosire pe Aeroportul Ben Gurion, lângă Tel Aviv ora 13.40. Deplasare pe coasta Mediteranei la Haifa, splendid oraș-port la Mediterană, al treilea oraș ca mărime din Israel, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vizitarea Mănăstirii Stela Maris (Steaua Mării), cu altarul deasupra peșterii Sfântului Prooroc Ilie Tezvitanean și apoi vom privi Templul Cultului Bahai, cu grădinile pe terase suspendate - sit Patrimoniu UNESCO, superioare grădinilor de la Versailles. Deplasare la Cana - vizitarea bisericii unde a avut loc prima minune din Galileia: transformarea apei în vin. Cazare și cină la 4* în Tiberias.

Ziua II

Mic dejun. Nazaret, vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul apropiat și a bisericii ortodoxe Sf. Gavril cu izvorul Mariei. Continuăm cu Muntele Tabor. Vizitarea bisericii ortodoxe ridicată pe locul unde s-a petrecut Schimbarea la față. Deplasare la Muntele Fericiilor, vizitarea bisericii. Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirea pâinilor și a peștilor. Capernaum, oraș denumit și „Cetatea Domnului”, (vizitarea vestitului loc unde Iisus a predicat, casa Sf. Petru). Opțional și în funcție de timp - plimbare cu o copie a „bărcii lui Iisus”, pe apele Mării Galileii și vizită la Caprice-fabrica de aur și diamante. Cină și cazare în Tiberias la Hotel de 4*

Ziua III

Mic dejun. Deplasare la Bethleem. Vizitarea bisericii ortodoxe și a criptei unde s-a născut Domnul, apoi a Bisericii romano-catolice Sf. Ecaterina și Grotă Laptelui. Continuarea drumului în deșert cu minibuze arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie, Zidul Plângerii. Vizită la Biserica românească din Ierusalim. Cină și cazare la Bethleem la Hotel de 4*.

Ziua IV

Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Măslinilor, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și a Sfintei Cetăți. Vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a Bisericii Pater Noster (Tatăl nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Grădina Getsimani cu Biserica Nașterii, Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Getsimani. Vom intra în Cetatea Sfântă prin Poarta Sf. Ștefan. Parcurgem pe jos Via Dolorosa cu cele 14 stații în care s-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota, închinare la

Piatra Ungerii, vizitarea paracliselor sfinte. După amiaza, vizită pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul - Cina cea de taină, Mormântul marelui Rege David. Cină și cazare la Bethleem la Hotel de 4*.

Ziua V

Mic dejun. Deplasare la Ierihon cu vizită la biserica ortodoxă unde vom vedea Dudul lui Zaheu, Biserica și Căminul românesc de la Ierihon și pustia Quarantaniei. Coborâm la Iordan, vizităm Mănăstirea Sf. Gherasim de la Iordan. Continuăm drumul la Hozeva și vizităm Mănăstirea cu moaștele Sf. Ioan Iacob Românul de la Neamț. Trecem pe lângă Qumran (vechiul centru al Esenienilor), cu o scurtă oprire la magazinul de produse cosmetice de la Marea Moartă. Programul zilei se încheie cu intrare gratuită la ștrandul Chibutzului Kalia și baie în apa sărată a Mării Moarte. Cină și cazare la Ierusalim la Hotel de 4* Opțional, la ora 24:00-deplasare la Sfântul Mormânt pentru a se participa la Sf. Liturghie de la miezul nopții (autocar gratuit numai la dus) Cină și cazare la Bethleem Hotel 4*.

Ziua VI

Mic dejun. Vizită la Ein Karem - patria Sf. Ioan Botezătorul cel mai mare om născut de o femeie, vizitarea bisericii Sf. Ioan și a Fântânii Fecioarei Maria. Deplasare la Lod-antica Lida, unde se află biserica și mormântul Sf. Gheorghe. JAFFA, cu biserica Sf. Mihail și biserica catolică Sf. Petru. La cerere - în funcție de timp, baie în Marea Mediterană și apoi deplasare spre aeroportul Ben Gurion la Tel Aviv (cu oprire la principalele obiective turistice). Decolare Tel Aviv ora 17.40, aterizare la București ora 21.00. Plecare cu autocarul și sosire la Cluj dimineața următoare la ora 7.00.

Preț: 665 Euro

Prețul include:

- Bilete de avion București - Tel-Aviv și Tel-Aviv - București;

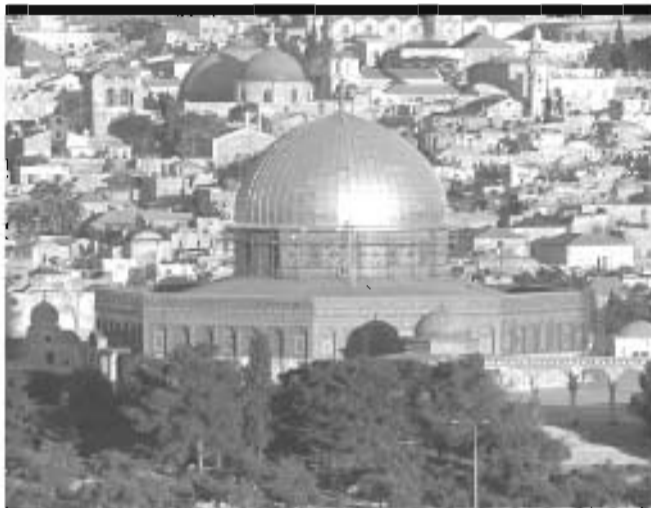
- Taxe de aeroport;
- Asistență în aeroport la sosire și plecare;
- Primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel;
- 5 nopți cazare la hotel în Tiberias (2 nopți), Bethleem (3 nopți) - categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina
- 6 zile demi-pensiune (mic dejun și cină);
- Taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Capernaum, Ierihon, Bethleem, Grădina Ghetzimari și taxi pentru Muntele Tabor și la Sf Sava);
- Autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului;
- Ghid evreu de naționalitate română în Israel;
- Preot însoțitor pentru grup;

Pretul nu include:

- Tips-uri (30 €) - (se achită în Israel);
- Asigurarea medicală de sănătate.
- Transportul de la Cluj la aeroportul Henri Coandă - București.

Acte necesare

- Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării

Pelerinaj în Țara Sfântă și Muntele Sinai

3 - 10 octombrie 2013

Ziua I: Plecarea din Cluj-Napoca cu autocarul (miercuri 2 octombrie 2013 la ora 23.00 din fața Catedralei Ortodoxe) sosire la București joi 3 octombrie 2013 între orele 6.00 și 7.00. Decolare de pe aeroportul Henri Coandă cu o aeronavă a companiei EL AL la ora 10:55, sosire pe aeroportul Ben Gurion, lângă TEL AVIV la ora 13:45. Vizităm orașul Ein Karem - patria Sf. Ioan Botezătorul, vizitarea bisericii aflate deasupra casei unde s-a născut Sf. Ioan Botezătorul și a Fântânii Fecioarei Maria. Cină și cazare la Bethleem la hotel de 4*.

Ziua II: Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Înălțării Domnului, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și a Sfintei Cetăți. Muntele Măslinilor, vizitarea Mănăstirii rusești Eleon, a Bisericii Pater Noster (Tatăl nostru) și a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), grădina Ghetzimani. Intrarea în cetate prin Poarta Sf. Ștefan. Parcurgerea pe jos a Viei Dolorosa (Drumul Crucii) cu cele 14 locuri în care s-a oprit Iisus pe Drumul Crucii, până la Sfântul Mormânt (intrare în Sfântul Mormânt. Biserica Învierii Domnului, urcare pe Golgota, Piatra ungerii, vizitarea tuturor paracliselor sfinte din jurul Sf Mormânt și locul unde a fost descoperită SF CRUCE de Împărăteasa Elena. Cină și cazare hotel 4* în Bethleem

Ziua III: Mic dejun. Bethleem, vizitarea Bisericii Nașterii Domnului Hristos și ieslea unde s-a născut Iisus. Continuarea drumului în deșert cu minibuze arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie, Câmpul Păstorilor. Deplasare Ierusalim - Ierihon, intrare în cel mai vechi oraș din lume. Vizită la Biserica și Căminul românesc, la Biserica ortodoxă-greacă unde se află dudul lui Zaheu, privire asupra Mănăstirii Ortodoxe a Ispitirii Domnului din pustia Quarantaniei. Coborâm la Marea Moartă, la Qumran (vechiul Centru al Esenienilor unde s-au descoperit celebrele manuscrise), scurtă oprire la magazinul cu produse cosmetice. Oprește în Stațiunea Ein Bokek,

cu posibilitate de baie în Marea Moartă. Cină și cazare hotel 4* în Bethleem. Opțional, la ora 24:00-deplasare la Sfântul Mormânt pentru a participa la Sf. Liturghie de la miezul nopții

Ziua IV: Mic dejun. Vizităm Mănăstirea ortodoxă din pustiu-lul Hozzevei, unde se află moaștele Sfântului Ioan Iacob Hozzevitul de la Neamț. Continuăm drumul spre Eilat, stațiune de renume mondial la Marea Roșie. Scurt tur de seară în zona de nord a stațiunii cu hoteluri de lux, adevărate palate și palmierii la ei acasă. Cazare și cină la Hotel 4* în Eilat sau în Taba (Egipt).

Ziua V: Sculare matinală și mic dejun la pachet la Eilat, ora 05:45. Deplasare spre Taba ora 06:00 și trecerea graniței în Peninsula Sinai din Egipt. Călătorie de-a lungul litoralului egiptean spre Mănăstirea Sfânta Ecaterina (construită de împăratul bizantin Justinian cel Mare între anii 550-551, unde Moise a vorbit cu Dumnezeu. Vizitarea mănăstirii și închinare la moaștele Sfintei Ecaterina. Cazare și cină la Hotel 3* Sf. Ecaterina.

Ziua VI: În zori la ora 1:30 urcare pe Muntele Sinai, la locul unde Moise a primit Tablele Legii. Mic dejun la hotel. Întoarcerea spre Taba. Deplasare spre Tiberias. Vizită la Yardenit - locul amenajat al Botezului Domnului. Cină și cazare la Tiberias la Hotel de 4*.

Ziua VII: Mic dejun. Vizită în Nazaret. Vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul Apropiat și a bisericii ortodoxe Sf. Gavril din Nazaret cu izvorul Mariei. Vizită în satul Cana Galileii la biserica ortodoxă ridicată pe locul casei lui Simion Cananitul, unde Iisus a săvârșit prima minune a transformării apei în vin. Deplasare la Capernaum, oraș denumit și „Cetatea Domnului” loc unde Domnul Iisus a predicat și a vindecat-o pe soacra lui Petru, vizită la casa Sf. Petru, vizită la Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și peștilor, Muntele Fericiilor, vizitarea bisericii. Cină și cazare la Tiberias la Hotel de 4*.

Ziua VIII: Mic dejun. Muntele Tabor. Vizitarea bisericii ortodoxe ridicată pe locul unde s-a petrecut Schimbarea la Față a Domnului. Deplasare Tiberias-Haifa, splendid oraș-port la Mediterană, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vom admira Grădinile și Templul cultului Bahai. Vizitarea Bisericii Stela Maris (Steaua Mării), cu altarul deasupra Peșterii Proorocului Ilie Tezvitanean. Părăsim Haifa și ne îndreptăm spre Aeroportul Internațional Ben Gurion. Vizită la Biserica unde se află mormântul Sf. Mare Mucenic Gheorghe din Lida. Ora 17:40, decolare a aeronavei EL AL din TEL AVIV spre București, aterizare la ora 21.00.

PREȚ: 835 EURO

Prețul include:

- Bilete de avion București - Tel-Aviv și Tel-Aviv - București cu taxele de aeroport incluse;
- Asistență în aeroport la sosire și plecare;
- Primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel;
- 7 nopți servicii de hotel: 2 nopți în Tiberias 4* + 3 nopți la Bethleem 4* + 1 noapte în Eilat sau Taba 4* + 1 noapte în Egipt la Hot 3* Sf. Ecaterina.
- 8 zile demi-pensiune (mic dejun și cină bufet suedez)
- Taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program;
- Autocar 3* pentru transport în Israel și Egipt pe toată durata programului;
- Taxă de viză pentru Egipt;
- Ghid vorbitor de limba română în Israel și în Egipt;
- Preot însoțitor: Ieromonah Anastasie de la M-Stirea Florești Cluj-Napoca.

Pretul nu include:

- Tips-uri (30 EURO în Israel și 7 EURO în Egipt) - se achită pe bază de tabel la fața locului;
- Asigurarea medicală de sănătate;
- Transport de la Cluj-Napoca la aeroportul Henri Coandă - București dus-întors.

Acte necesare:

- Copie xerox după pașaport, valabil încă 6 luni de la data plecării;

Înscrieri, detalii și informații suplimentare puteți obține la sediul Centrului de Pelerinaje Renașterea, din Piața Avram Iancu nr. 2., la Dl. Cristian Moldovan. Tel: 0723-583822; 0264-431020; e-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro sau moldovandumitru@yahoo.com.

Roman Ciorogariu în corespondență cu Nicolae Ivan

Prof. univ. dr. Mircea Popa

Lepiscop al Oradei, ales la 16 octombrie 1920, Roman Ciorogariu (1852-1936) a fost printre cei care în perioada 1905-1912 l-au urmat pe Octavian Goga în paginile ziarului „Tribuna” de la Arad, în campania așazăsă a „tinerilor oțeliți”, prin care poetul pătimirii noastre a căutat să direcționeze lupta politică din Transilvania pe o cale pragmatică mult mai realistă și deschisă unor acțiuni mult mai directe și mai combative. Roman Ciorogariu, care pe atunci funcționa ca profesor și director la Institutul teologic-pedagogic din Arad, s-a alăturat grupului format din Ion Lupaș, Ilarie Chendi, Sever Bocu, Constantin Bucșan, Ion Agârbiceanu, Sextil Pușcariu, Ion Montani, Iosif Sceopul și alții, încercând să scoată din amorțeală activitatea „bătrânilor” din Partidul Național Român, în anii 1918-1919 el a deținut chiar funcția de președinte al Consiliului Național Român din județul Bihor, conducând la un moment dat ziarul „Tribuna Poporului”, cu rol important în validarea Marii Uniri, apoi „Legea românească” și „Anuarul” Teologiei din Oradea. A fost prezent cu numeroase colaborări la revistele „Cele trei Crișuri” de la Oradea și „Cultura poporului” de la Cluj, purtând o susținută corespondență cu Nicolae Ivan, pe când acesta era la Sibiu, iar apoi, după ce a fost ales episcop al Clujului, relațiile cu acesta s-au intensificat simțitor, în ideea ca în toate problemele religioase, sociale și politice, cele două episcopii să aibă un punct de vedere comun. O parte din această corespondență a fost publicat de autorii volumului „Episcopul Nicolae Ivan” (1855-1936), apărut la Iuj în 1985, dar o mare parte din aceste epistole au rămas pe mai departe inedite. Dintre acestea din urmă, am ales pentru cititorii revistei „Cele trei Crișuri” un mic florilegiu, rămânând ca în viitorul apropiat să publicăm întregul lot de scrisori din această arhivă. Cele de față aduc numeroase informații utile istoricilor epocii și lămuresc câteva din problemele cu care cei doi episcopi se confruntau în acești ani, când N.Ivan reușește să termine în câțiva ani frumoasa catedrală din centrul Clujului, terminată și inaugurată în mod strălucit în 1933.

Originalele scrisorilor de față sunt păstrate în Arhiva Arhiepiscopiei și mitropoliei Clujene, fondul documentar Nicolae Ivan.

Roman Ciorogariu către Nicolae Ivan

I

D. XXXIV, nr. 14, f. 24-25, nr. 449
Arad, 8/21 febr. 1911

Dragă părinte Ivan,

Scrisoarea D-tale din „Gazeta Transilvaniei” a făcut mari impresii și pe aici, precum vezi a provocat discușune cu combinația Clujului. Ai noștri de aici încă sunt supărați prin aducerea „Românului” la Arad să speră solidaritatea din comitet. Aud că pe 5 martie va fi convocat consiliul. Ar fi bine să mergeți, ca să regulați chestia organului oficial. Cei ce au adus „Românul” în Arad își zic „beati presidentes” și de voie bună nu vor da din mână chestia partidului. La motivare nu-și aleg mijloacele, căci scopul sfințește mijloacele și scopul suprem este cheia partidului. Cu noi s-ar fi putut înțelege dar n-au voit. Este adevăr ce a zis badea Gheorghe în Budapesta că am fi fost și noi invitați dar n-am venit, căci numai Oncu a fost invitat. Așa am ajuns a fi condamnați în contumacie.

Acum i-am provocat să dea pe față pretinsele dovezi despre care vorbesc că noi am sta în serviciul lui Jeszensky, dar nu reinghează nici la aceasta, pentru că nu reanghează nici la scrisoarea D-tale. Prea natural, că dacă ar renza s-ar dovedi urâtenia noastră și necesitatea de a duce „Românul” din Arad și aceasta dovadă nu o vor da nicidecum prin recunoașterea păcatului ce l-au săvârșit. Oamenii aceștia nu să lasă convinși și numai învinși vor duce „Românul” din Arad. Totul depinde dar că puteți convinge în comitet ori ba.

Eu în chestia aceasta nu vreau să fiu conducător, nu aspires la nimic, la nici un titlu în partid și la o episcopie, cum o zic ei. Eu apăr onoarea atacată, atâta și vise n-am. Am muncit 30 de ani cinstit, ca să nu fiu infam decapitat(?). In urmare, nu apăr numai ce este al meu, onoarea.

PS Nicolae Ivan la sfințirea bisericii din Băile Sovata, 1929.

Noi vom ținea discușunea..., de aceea ar fi bine ca în 5 martie să nu apari cu mâna în sân și să câștigați și pentru Dvoastră și prin Cavansebeș și pe bănățeni, căci nu este vorba a face concurență „Tribunei”, numai a avea un organ oficial al partidului situat în loc unde e, nu distruge ca și în Arad.

Poate vei fi informat și din părți despre cele ce se pregătesc și astfel n-am zis nimic. Al D-tale, devotat

R. Ciorogariu

PS Nicolae Ivan cu un grup de oaspeți, Sanatoriul de la Sovata, 1934.

II

Arad, 14/27 febr. 1911

Prea onorate,

Oncu primi astăzi invitarea pe 6 martie și va merge, ca să clarifice situația noastră, așadară nu vei fi singur.

Zici că ai știri să te pună la adăpost. Ieri mai auzii că chiar au omul cu care să te înlocuiască în comitet, firește din anturajul șefilor, dar aceasta n-are să te sperie, căci tot

își vor da ei socoteală ce ar insigna boicotarea D-tale pentru care altfel n-au nici motiv, pentru că cine a mai văzut organizație constituțională fără libertate de gândire și drept de propunere. Cea mai mare parte a oamenilor de la B/uda/pesta au fost împinși la actul nesocotit prin minciună că am fost chemați dar nu ne-am dus și acum le pare rău de ce au făcut și ar reveni la...de osândă. Noi, precum nu ne-am eschis nicidecum de la o înțelegere, așa nu ne eschidem nici acum, căci nu facem voia noastră, ci voia binelui obștesc, dar infam decapitați nu ne lăsăm. Acțiunea de premenire este începută de oameni peste toată înțelegerea de bună credință și noi pentru noi nu cerem nimic, numai recunoașterea că am susținut o acțiune sănătoasă. Două foi în Arad e o monstruoșitate, când alte cercuri n-au nimic.

Ar fi prea păcătoși oamenii care recunosc aceasta, dar subordonează interesul obștesc legitimei lor supărări față de „Tribuna”, pentru că, într-adevăr, în focul luptei s-au dat loc pișcăturilor care n-aveau loc. Foia să explice și eu cred că și cel mai rău atins, poate fi satisfăcut când i s-a dat reparație. Dar a subordona o sântă cauză răzbușnării personale este un păcat mai mare decât apariția atacurilor necontrolate.

Cred că oamenii de bine își vor veni în ori și se va restabili buna ordine în partid, căci altfel nu va duce la bine. Al D-tale devotat,

Ciorogariu

III

Nr. 557, f. 974
Oradea- Mare/1929/

Iubite Prietene,

Grăbesc a-și răspunde. Dl min/istru/ Lapedatu n-a fost la Oradea. Împărtășesc amărăciunea ta asupra lanțului ce ni se pregătește cu o lege a cultelor care anticipă aservirea țării scaunului papal. Domnii de la București nu cunosc teoria patrimoniului sacru codificată chiar de „românismul papei”, noului primat al Ungariei, care și-a depus în acel codice întreaga politică ungu-rească. Dacă mergi la București, spune-le și tu aceasta. Noi scoatem o broșură ce va releva consecințele practice ale principiilor depuse în proiectul legii cultelor și a concordatului. Vor fi interese externe, dar acelea nu pot sacrifica bunurile țării. Dacă statul dă din mână fondul religios, pierdem și dreptul și la clădirile Academiei de Drept din Oradea și la toate instituțiile din care ne vor scoate. Rămânem iloșii străinilor în țara noastră.

Mergi dar și împiedecă dezastrul, doar vei fi mai norocos decât noi ceilalți.

Prieten, Roman

IV

Nr. 841, f. 1514
Oradea, 6 februarie 1933

Iubite Prietene,

Mulțam de invitare. Eu voi pleca de aici cu acceleratul de amiazi din 4 martie ca să ajung la Cluj ziua și să fac vizite la Domnul general Prodan și la fratele Hossu, ori să depun bilet, dacă stau în case cu scări greu de urcat. Dar și pentru ca să putem în tihnă discuta asupra zilei de mâine. Bine că ați schimbat numele „Unirei”, care nu era potrivit. „Frățietate” încă nu este cel mai potrivit, dar n-am nimica contra. Eu pun în circulație listele de subscriere. Multe iluzii să nu ne facem cu încasările în vremurile astea grele. La uniți încă nu se plătesc, pe cum s-a văzut la congresul de aici; abia a putut încasa ceva.

La ședința de constituire să chemați și pe uniți, precum ne-au chemat și „Agrul” pe noi. Va urma să se facă declarație și dintr-o parte și din alta, îți vei aduce aminte de declarația ce am făcut-o eu la Oradea, cam în același senz să se facă și la Cluj, fără efuziune de mare dragoste că ar fi în contradicție cu raporturile încordate de astăzi și ne-am face de răs cu declarații de amor. Cântec fiecare în strana sa... Cu frățiească dragoste,

Roman, episcop

(continuare în pagina următoare)

**PS EPISCOPUL
VASILE SOMEȘANUL**

PS Vasile Someșanul, Sfânta Liturghie în parohia Suarăș, Protopopiatul Dej, 25 august, 2013.

2 august: În cimitirul „Chinteni” officiază slujba înmormântării credinciosului Catina Chebac. Officiază Paraclisul Maicii Domnului în biserica din cartierul Poiana-Turda.

4 august: Slujește Sfânta Liturghie în paraclisul „Sfântul Vasile” de la Căminul de Bătrâni din Bistrița și înmânează din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei „Diploma de Aleasă Cinstire” preotului de caritate Vasile Sorin Moldovan și unor credincoși susținători ai comunității. Officiază Paraclisul Maicii Domnului în biserica parohiei Borleasa, prot. Năsăud. Officiază Sfântul Maslu în biserica mănăstirii „Schimbarea la Față” de la Petreștii de Sus, prot. Turda.

6 august: Slujește Sfânta Liturghie la hramul mănăstirii „Schimbarea la Față” de la Petreștii de Sus. Officiază Paraclisul Maicii Domnului în biserica Săcel, prot. Turda.

7 august: În paraclisul „Sfântul Nectarie” de la Centrul de Îngrijiri Paliative din Cluj-Napoca officiază o rugăciune, se întâlnește cu membri personalului și vizitează pacienții internați. Officiază Sfântul Maslu în biserica „Sfinții Cosma și Damian de la spitalul TBC din Bistrița.

8 august: În spațiul Galeriilor de Artă „Frezia” din Dej, participă la vernisajul Expoziției Maestrului clujean Teodor Botiș.

9 august: În sobor de preoți officiază în parohia Săcel, prot. Turda slujba înmormântării credinciosului Gheorghe, clopotarul bisericii. Officiază Paraclisul Maicii Domnului și Sfântul Maslu în biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din cartierul Zorilor, Cluj II.

11 august: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Sfântul Mucenic Dumitru” din Florești, prot. Cluj I. Officiază Paraclisul Maicii Domnului în biserica din Dealu Mare, prot. Huedin.

12 august: În paraclisul mănăstirii „Sfântul Ioan Iacob Hozevitul” de la Piatra Craiului, officiază Paraclisul Maicii Domnului cu ocazia Taberei de vară organizată de ASCOR - Cluj.

15 august: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Pogorârea Sfântului Duh”, cart. Zorilor - Cluj-Napoca.

17 august: În paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” officiază botezul pruncului Johnathan Mihai Cuceu.

18 august: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană și officiază botezul pruncului David Nicolas.

21, 22, 23 august: La Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca, primește vizita unei familii din străinătate care a vizitat mănăstirile Nicula, Mihai Vodă și Petreștii de Sus - Turda, Florești precum și obiectivele de asistență socială de la Turda, Florești și Huedin.

25 august: Slujește Sfânta Liturghie și resfințirea bisericii din Suarăș, prot. Dej și înmânează preotului paroh, Consiliului parohial și unor credincoși „Diplome de Aleasă Cinstire”.

29 august: Slujește Sfânta Liturghie la hramul Mănăstirii de la Cormaia, prot. Năsăud. Officiază slujba vecerniei în parohia Figa, prot. Beclean cu ocazia pensionării părintelui Ioan Bendeau la 42 de ani de vrednică slujire în aceeași parohie și a instalării noului preot paroh, masterandul în teologie Călin Motogna.

V

N.842.f.1519

Oradea, la 15 februarie 1933

Iubite Prietene,

După mine, precum îți scrisesem, congresul trebuia să fie prezidat și să aibă în el cuvântul mirenii; rolul episcopilor e partea liturgică și salutul mitropolitului, în numele episcopatului la deschidere și la ședințe, îndrumarea exercițiilor religioase. În consecință, obsedarea ședinței de deschidere cu trei discursuri arhieresti kilometrice și condamnarea publicului să le asculte, cred că va desprinde o plictiseală ce se va resimți. Lăsați să salute mitropolitul în numele episcopatului și după el delegațiile pe scurt (2 minute). Conferințele să se țină în ședința după amiază, dacă e vreme. Încât mă privește pe mine, nu-mi duc odăjdii, nu voi sluji la liturghie și nici nu voi predica, pentru că nu mă lasă ciolanele gârbovite în prestața de orator, mai mult, în caz de sfântă nevoie, aș putea rosti o blagoceastă paraneză. Tot așa, în ce privește conferința asupra presei e o temă atât de mare, încât n-aș putea-o dezvolta în întreaga ei amploare și nu m-aș expune la știrbirea prestigiului meu, prin o cocoloșeală. Și-apoi ce gândești, dacă mitropolitul vorbește o oră, Gligor o face peste o oră, ajungem unde am ajuns la un centenar din Arad să ținem forțat publicul până la ora 4 d.a., pentru a continua la ora 5 „Kivalagas Kiviradtig”. Chiar dacă ar fi porunca poruncă de a-mi deschide și eu gura, ar fi o sinteză de câteva minute. Nu ambiționez însă o populară recunoștință pentru că am fost îndurător cu publicul prin scurtimea mea. Rămâne fix că eu plec din Oradea în 4

martie, ora 12 și câteva minute, în urmare la Cluj sosesc între 3 și 4 d.a. Lăzărescu încă va fi în 4 la Cluj și-ți stă la dispoziție dacă e nevoie.

VI

N.843.f.1520

Oradea, la 20 febr.1933

Iubite Prietene,

Așa-i bine, afară de lipsa salutului delegațiilor care s-ar putea constrânge după breslele lor, în numele societății ortodoxe, „Oastea Domnului”, „Tinerimea” etc., câte un salut de 2 minute, apoi delegații streini cu o biserică unită, municipiul etc. Între foștii miniștri, respective printre miniștri, să-l ai și pe Zigre. Pe Magieru îl pune la Sf.Nicolae, el slujește și vorbește calm, cuminte.

Eu, cu Magieru și Lăzărescu, voi fi sâmbătă în Cluj, ori cu acceleratul ce pleacă de aici la amiază, ori cu automobilul, după cum va fi vremea, căci eu, la tot cazul, îmi duc automobilul ca să-l am la dispoziție pentru deplasările împreună cu festivitățile. Înainte de plecare, vă vom aviza telegrafic ori la telefon când și cum sosim. Dacă automobilul meu are loc în garajele tale, bine că ar veni totdeauna deodată cu al tău la serviciu, iar dacă nu, va merge într-un garaj public. Poate să vină chiar și Magieru cu automobilul său firește, fără pretenția de garaj, afară de cazul unei abundențe de loc la tine. Laicii vor merge cu rapidul duminică, nu vor fi atâția câți ar dori să vină, din pricina cheltuielilor.

Grigorie și-a anunțat un prieten de aici că vine cu o zi mai înainte la Oradea, nu știu ce schimbare va produce această venire în programul de sus.

De va ai interveni ceva aici ori la tine, dăm reciproc aviz nou. Cu frățească dragoste,

Roman, episcop

VII

N.844.f.1521

Oradea, la 27 februarie 1933

Iubite Frate,

Îți scrisesem că mă duc cu automobilul, dar depinde de la cum va fi vremea care s-a năsprit în zilele din urmă. Probabil dar că voi merge cu acceleratul de sâmbătă, ce pleacă din Oradea la ora 8,20 și sosește la Cluj la ora 11.52. Vineri îți voi telegrafia, cum și când sosesc. Ieri am avut o adunare a intelectualilor de aici pentru înscriere. S-a în-

PS Nicolae Ivan citind Sf. Evanghelie în prezența Patriarbului Miron Cristea, a moștenitorului tronului Alteța Sa Regală Principele Carol și a Prințului Mihai I, pe locul unde urma să se construiască Catedrala din Cluj, 7 octombrie 1923.

scriș toată lumea, dar la Cluj vor merge cred cam 50 dintre cei cu dare de mână. Ei vor pleca cu Rapidul de dimineață și se vor înapoia cu careva tren de seară. Aceștia n-au nevoie de încartiruire. Pe cei cu încartiruire, îi vom anunța până vineri. Arhiepiscopul Andrei insistă să se înceapă liturghia la ora 8, ca să-și poată dezvolta tema predicii în 20-25 minute.

Eu cred că să ordonezi preoții slugitori pe ora 8, ca să se îmbrace împreună cu arhiepiscopul în altar și să ia vremea, așa fel că la opt și un sfert să se înceapă binecuvântarea. Altmintreli arhiepiscopul Magier și Lăzărescu pleacă de aici sâmbătă cu acceleratul de 8,20 și așa va fi vreme să se armonizeze ordinea serviciului divin. Cu dragoste frățească,

Roman, episcop

/Lateral, de mână/

Dar de ce nu slujește liturghia P.I.S mitropolit, că așa solemnitatea liturghiei trebuie să se dea adunării. Și în considerație că trebuie și Rugarea Duhului Sfânt, să facă dacă mai e timp. Pentru

predica în biserică discursul din adunare i-ar fi /destul/. Încât mă privește pe mine, rugăciunea încă de binecuvântare s-o fac în 2-3 minute.

VIII

Oradea, 30 octombrie 1933

Iubite Frate întru Hristos,

Am sosit acasă bine, dar în ziua următoare m-a luat o strașnică trocnă și sim-

team oboseală. N-am luat în serios apariția boalei și așa am mai ieșit pe afară. Acum doctorii nu mă mai lasă să ies, cu alte cuvinte sânt condamnat să stau acasă în zilele praznicului mare de la Cluj. Voi trece și peste această privare de o înaltă mulțumire sufletească de a fi slujit la sfințirea noului Sion românesc.

Este frumos să înceapă Liturghiile în noua Catedrală între ființa de față a clerului și a mirenilor adunați în congresele lor, dar Lăzărescu nu e sigur pe sine că se va face bine până în 5 noiembrie, și așa nu se va putea face nici hirotonirea lui, veți face cum veți afla de bine. Eu îmi dau prealabil adeziunea la toate, numai să nu-mi cereți a ieși peste iarnă din bârlog.

Frate Nicolae, cu tine m fost de la începutul mărețului plan de zidire a Catedralei din Cluj. Am luat parte sufletească la întreg zbuciumul tău și m-am rugat lui Dumnezeu să te ajute a împlini cu vrednicie gândul bun. Domnul a ascultat rugăciunile noastre. Rog pe Dumnezeu să-ți mai dea bucuria de a vedea cât la mai la multe zile strălucirea neamului românesc asupra Ardealului pentru care au luptat strămoșii noștri. Aceasta este polihronul meu pentru ziua de 5 noiembrie.

Frate întru Hristos,
Roman

IPS ARHIEPISCOPUL SI MITROPOLITUL ANDREI

August 2013

În fiecare luni, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare miercuri, între orele 16.00 și 18.00, predă cursul de Spiritualitate pentru masteranzii Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare miercuri, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Re-nașterea”.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

1 august: Prezidează comisia de examinare a candidaților pentru ocuparea postului de preot paroh pentru parohiile Vișoara II (protopopiatul Bistrița), Gligorești (protopopiatul Turda), Ciceu Poieni și Figa (protopopiatul Beclean). Face o vizită la sediul protopopiatului Gherla pentru rezolvarea unor probleme administrative. Face o vizită la ferma arhiepiscopiei din localitatea Nușeri. În biserica din localitatea Mireș (paroh: Pr. Mircea Bățan), protopopiatul Năsăud, slujește Paraclisul Maicii Domnului și sfințește două troițe amplasate la intrarea în curtea bisericii. Rostește un cuvânt de învățătură.

2 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Acordă un interviu postului de televiziune „Realitatea TV”. În biserica spitalului din Turda (slujitor: Pr. Ioan Vasile Chirali), slujește Paraclisul Maicii Domnului. Rostește un cuvânt de învățătură. Sfințește o troiță amplasată în curtea bisericii. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpăan, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial.

3 august: În parohia Berindu (paroh: Pr. Mihai Racolța), protopopiatul Huedin, oficiază slujba de sfințire a Altarului de vară și slujește Paraclisul Maicii Domnului. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial.

4 august: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește diacon pe tânărul Călin Vasile Motogna. La Mănăstirea de la Piatra Craiului întâmpină copia icoanei Maicii Domnului „Pantanasă” de la Sfântul Munte Athos. Pe Altarul de vară al mănăstirii slujește Vecernia Mare și Litia. Este însoțit de PCuv Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

5 august (Sfântul Ioan Iacob Hozevitul): Cu prilejul hramului, săvârșește Sfânta Liturghie pe Altarul de vară al Mănăstirii de la Piatra Craiului. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Călin Vasile Motogna, pe seama parohiei Figa (protopopiatul Beclean) și diacon pe tânărul Ioan-Mihai Focarai. Rostește un cuvânt duhovnicesc către tinerii din A.S.C.O.R. adunați în tabără la această mănăstire.

În biserica din Cutca, filie a parohiei Sâmboieni (paroh: Pr. Valeriu Emilian Cordea), protopopiatul Gherla, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

6 august (Schimbarea la Față): Cu prilejul hramului, slujește Sfânta Liturghie pe Altarul de vară al Mănăstirii de la Ilva Mare, protopopiatul Năsăud. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Ioan-Mihai Focarai, pe seama parohiei Ciceu-Poieni (protopopiatul Beclean) și diacon pe tânărul Alin Bujor Fereșteanu.

Oficiază slujba de binecuvântare a demisolului Bisericii „Sfântul Ioan Gură de Aur” din cartierul clujean Grigorescu. Slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru iconom pe părintele paroh Marian Bogdan. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de către domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial.

7 august: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica de pe Valea Gârbăului, Florești (paroh: Pr. Ovidiu Martiș), protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Alin Bujor Fereșteanu, pe seama parohiei Gligorești (protopopiatul Turda). Este însoțit de PC Pr. Gavriil Vârva, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și

Clujului. Acordă un interviu postului de televiziune „Digi 24”. Slujește Paraclisul Maicii Domnului în biserica parohiei Someșul Rece (protopopiatul Huedin). Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește iconom pe părintele paroh Ștefăniță Elefteriu. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

8 august: Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș.

În biserica din satul natal, Oarța de Sus, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de părintele Vasile Bancos, preot slujitor în Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăștur.

9 august: Cu prilejul împlinirii a 412 ani de la moartea lui Mihai Viteazu, săvârșește Sfânta Liturghie pe Altarul de vară al Mănăstirii „Mihai Vodă” din Turda. Rostește cuvântul de învățătură. La mormântul voievodului oficiază slujba parastasului și sfințește crucea amplasată pe monumentul ce-l străjuiește. Participă la manifestările cultural-artistice și militare organizate cu acest prilej în parcul din apropiere. Este însoțit de PCuv Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În biserica parohiei Reteag (paroh: Pr. Teodor Petrican), protopopiatul Beclean, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și

Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei în pelerinaj pe jos, împreună cu credincioșii, spre Mănăstirea Nicula, în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului, 14 august, 2013.

Clujului.

10 august: În biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Dej (paroh: Pr. Ioan Bolbos), slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Face o vizită în parohia Cojocna (paroh: Pr. Rednic Georgel), protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

11 august: Săvârșește slujba de sfințire a iconostasului și Sfânta Liturghie în biserica din Chețiu, protopopiatul Beclean. Rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Iovu Istrate, distincția „Crucea Arhiepiscopală”. Oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale din localitate.

Face o vizită în Biserica „Sfântul Apostol Andrei” din localitatea Beclean. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

12 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În biserica din Apahida (parohi: Pr. Sabin Diț și Pr. Sorin Trâncă), slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Primește la reședință pe PS Ignatie Mureșanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei.

13 august: Face o vizită în parohiile „Înălțarea Sfintei Crucii” (paroh: Pr. Gavriil Vârva), „Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan” (paroh: Pr. Popovici), „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (paroh: Pr. Vasile Raus), „Adormirea Maicii Domnului” (paroh: Pr. Dan Hognogi), „Sfânta Parascheva” (paroh: Pr. Virgil Man), „Învieria Domnului” (paroh: Pr. Coriolan Dura), „Sfântul Dimitrie Izvorătorul de Mir” (paroh: Pr. Goje), din protopopiatul Cluj II.

Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Primește la reședință pe PS Timotei, Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei. În biserica parohiei Mlaș (paroh: Pr. Marius Vladimir Clem), protopopiatul Bistrița, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învă-

țatură. Oficiază slujba de binecuvântare a Căminului Cultural din localitate. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

14 august: În biserica cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” din Gherla (paroh: Pr. Aurel Mureșan), rostește o rugăciune și un cuvânt de binecuvântare către pelerinii ce urmau să plece în procesiune către Mănăstirea Nicula. Împreună cu PS Timotei, Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei și PS Ignatie Mureșanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, participă la procesiunea înspre Mănăstirea Nicula. În centrul localității Nicula, oficiază o slujbă de sfințire a unei Troițe, așezată acolo de către preotul paroh, Marcel Gheberta, dimpreună cu credincioșii lui. Împreună cu ierarhii prezenți, pe Altarul de vară al Mănăstirii Nicula, slujește Vecernia cu Litie și slujba Privegherii cu Prohodul Maicii Domnului.

15 august (Adormirea Maicii Domnului): Cu Prilejul hramului, împreună cu PS Timotei și PS Ignatie Mureșanul, săvârșește Sfânta Liturghie pe Altarul de vară a Mănăstirii Nicula. Rostește cuvântul de învățătură. Cu binecuvântarea Prefectului Părinte Patriarh Daniel, acordă părintelui protopop Alexandrovici Boian, din Serbia, distincția „Crucea Transilvană”. Asistă la slujba Vecerniei săvârșită de către PS Timotei în Catedrala Mitropolitană.

16 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Acatistul Bunevestirii. Rostește un cuvânt de învățătură.

17 august: Împreună cu PS Timotei, Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei, săvârșește slujba de sfințire a bisericii cu hramurile „Sfântul Apostol Andrei” și „Sfinții Martiri Brâncoveni” din Beclean. Acordă părintelui paroh, Prot. Doru Zinveliu, distincția „Crucea Transilvană”. Hirotonește întru iconom pe părintele Claudiu Zinveliu și pe părintele Cristian Dragoș. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului ministru Liviu Maior și doamnei ministru Doina Pană. Este însoțit de PC Pr. Ioan Chirilă, Președintele Senatului Universității Babeș Bolyai. Face o vizită pe șantierul bisericii „Sfântul Nectarie” din Dej (paroh: Pr. Ionuț Buftea). În capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, oficiază taina Sfântului Botez pentru prunca Mara Litan.

18 august: Săvârșește slujba de sfințire a iconostasului și Sfânta Liturghie în biserica parohiei Coplean, protopopiatul Dej. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Dragoș Mircea. Oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale din localitate. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial. În Catedrala Mitropolitană slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

19 august: Face o vizită la Spitalul C.F.R. din Cluj-Napoca, în vederea construirii unui paraclis.

20 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan” și la atelierul de lămânări din incinta Mănăstirii „Sfânta Elisabeta”. Face o vizită în parohia Someșul Cald (paroh: Pr. Sergiu Bălaj) și parohia Poiana Horii cu filiile Giurcuța și Doda Pili (paroh: Pr. Păunel Petran) protopopiatul Huedin.

21 august: În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Acatistul Mântuitorului. Hirotonește întru duhovnic pe preoții Călin Vasile Motogna (parohia Figa), Ioan Mihai Focarai (parohia Ciceu-Poieni) și Alin Bujor Fereșteanu (parohia Gligorești). Rostește un cuvânt de învățătură.

22 august: Vizitează parohiile „Sfântul Ioan Botezătorul” din Turda (paroh: Pr. Andrei Gavriil) și parohia Gligorești (paroh: Pr. Alin Bujor Fereșteanu), protopopiatul Turda.

23 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În biserica din Șomcuta Mare, județul Maramureș, acordă un interviu postului de televiziune E-Maramureș din Baia Mare. Participă la prima ediție a Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși din Mitropolia Clujului Maramureșului și Sălajului. Alături de PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, participă la procesiunea organizată pe străzile municipiului Baia Mare. Pe explanada Catedralei Episcopale, slujește la Rugăciunea de seară și rostește un cuvânt către tineri. Participă la spectacolul folcloric organizat cu acest prilej.

24 august: În biserica „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Florina Maria și Lucian Jecan. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Mihai și Bianca Achi-

meș. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhid. Iosif Moldovan. În Catedrala Mitropolitană oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Anamaria și Dan Macovei. Rostește un cuvânt de învățătură. Asistă la Vecernie și slujește la Litie în Catedrala Mitropolitană.

25 august: În biserica „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” de lângă protopopiatul din Bistrița, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Participă la festivitatea de împlinire a 450 de ani de la ultima construcție a catedralei evanghelice din Bistrița. Rostește un cuvânt de învățătură și binecuvântare. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

26 august: Face o vizită în parohia Livada (paroh: Pr. Daniel Sârb) și în parohia Deleni (paroh: Pr. Marius Crișan), protopopiatul Turda.

27 august: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Este însoțit de domnul Sorin Călea, directorul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Vizitează parohiile Corpadea (paroh: Pr. Mihai Pop), Ghirișu Român (paroh: Pr. Beniamin Sărmășan), protopopiatul Cluj I și parohia Crișeni cu filia Boteni (paroh: Pr. Florin Moişan), protopopiatul Turda. Săvârșește slujba de binecuvântare a casei parohiale din Păniceni (paroh: Pr. Tudor Petrovici), protopopiatul Huedin. Vizitează capela provizorie din parohia „Sfântul Marcu” din Florești (paroh: Pr. Dănuț Gordan).

28 august: În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

29 august (Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul): Cu prilejul hramului, împreună cu PS Petroniu, Episcopul Sălajului, oficiază Sfânta Liturghie pe Altarul de vară al Mănăstirii Bic, județul Sălaj. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Vasile Stanciu, Decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Face o vizită la Reședința Episcopală din Zalău.

30 august: Prezidează comisia de examinare a candidaților pentru ocupare posturilor de preoți parohi în Sângeorz-Băi (protopopiatul Năsăud) și Geaca (protopopiatul Gherla).

Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În clădirea „Casino”, din Parcul Central, participă la manifestările dedicate Zilei Limbii Române. Rostește o alocuțiune. Săvârșește slujba Punerii Pietrei de Temelie pentru noua biserică de pe strada Muncii din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură.

31 august: Împreună cu PS Petroniu, Episcopul Sălajului, săvârșește slujba de resfințire a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia Șimișna, județul Sălaj. Rostește cuvântul de învățătură. În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Avva Achilles și logica dragostei

Dr. Paul Siladi

Avva Achilles este un pustnic din Patericul egiptean, despre care avem foarte puține informații biografice certe. Probabil a făcut parte din generația părinților Arsenie și Agathon¹. Prima apoteogmă din cele care îi sunt dedicate lasă să se întrevadă un bun pedagog și un psiholog foarte fin. Despre ce este vorba?

Pustnicul primește vizita altor trei călugări, dintre care unul nu avea nume bun. Fiecare dintre aceștia trei îi cere bătrânului să le facă un năvod, pe care să îl păstreze ca pe o binecuvântare de la el. Pe primii doi, oameni cuminți, așezați, cu toate în cea mai bună rânduială, îi refuză. Avva era prea ocupat. Nu avea timp. Când al treilea, cel urmărit de renume prost, îi cere același lucru, să-i facă un năvod, Achilles se supune, spre surpriza cuminților. Iată și cum se explică: „Pe voi v-am refuzat și nu v-ați mâhnit, pentru că nu am timp. Acesta însă, dacă-l refuz, va spune: A auzit bătrânul de păcatul meu și de aceea nu a vrut să îmi facă. Și îndată rupem legătura! I-am ridicat sufletul, pentru ca un asemenea om să nu fie copleșit de întristare!”.

Din nou, logica părinților din pustie nu se potrivește cu logica lumii. Legile dragostei merg adesea împotriva legilor dictate de minte. Am putea zice că avva Achilles este un bun pedagog și psiholog, după cum o dovedește prima dintre povestirile care îi sunt dedicate în Patericul egiptean. Totuși, purtarea acestui pustnic nu este nici pedagogie, nici psihologie, ci este manifestarea firească a dragostei. Dragostea autentică, atunci când te pătrunde până la ultima fibră, modifică raportarea la lume și la ceilalți. Aduce un plus de atenție și de grijă, mai cu seamă față de aceia care cu ușurință pot fi răniți. Acesta este cazul călugărului care păcătuisese și care, în loc să fie muștrăț și lepădat de

ceilalți, primește din partea avvei Achilles o atenție aparte. Nu este răsplătită virtutea celor cuminți, ci i se întinde discret o mână celui căzut. Iar atitudinea este adânc evanghelică. Nu degeaba Hristos și-a petrecut mult din timpul său pământesc alături de plebea societății, de vameși, păcătoși și curve.

Scena relatată în Pateric, privindu-l pe avva Achilles, amintește de pilda fiului risipitor din Evanghelic. Se aseamănă prin faptul că arată cum dragostea abundentă a Tatălui se revarsă și asupra celor păcătoși. Dragostea paternă este o chemare insistentă și eficientă la pocăință. De aceea, în pilda fiului risipitor întoarcerea este marcată de jungierea vițelului îngrășat. Risipă a dragostei, în vreme ce fiul rămas acasă nu s-a bucurat niciodată de așa ceva. La fel, și călugărul păcătos este singurul căruia avva îi face un năvod, nu și celorlalți, dreptilor. Iar năvodul nu i-l face ca să răsplătească păcatul, ci ca să-l întărească în pocăință. Să-i arate solidaritate. Să-l mențină în comunitate și mai ales în comuniune. Are deci o înțelegere aparte pentru fragilitatea celui care, după căderea în păcat, nu a apucat să se întărească, să se consolideze în bine.

Diferența față de pilda evanghelică a fiului risipitor este că, în Pateric, cei doi bătrâni cărora nu le este îndeplinită dorința de a primi un năvod din mâinile avvei ca binecuvântare nu se smintesc, ba dimpotrivă, se folosesc atunci când li se explică de ce au fost refuzați.

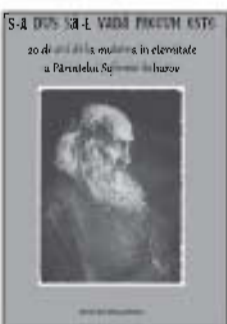
Suntem lăsați să vedem în această poveste patericală că ridicarea din păcat, creșterea duhovnicească, implică întreaga comunitate. Comuniunea cu ceilalți întru nevoița duhovnicească este crucială. Acesta este argumentul avvei Achilles. Îi face năvodul călugărului păcătos pentru că acesta să nu fie tentat să rupă comuniunea cu ei și să se piardă în singurătate și disperare. Importantă este atenția la mișcările sufleteste ale celorlalți și grija față de ele. Dragostea îți impune să nu rănești și pe cât îți stă în putere să mângâi. Ceea ce face și avva Achilles care zice: „I-am ridicat sufletul pentru ca un asemenea om să nu fie copleșit de întristare”.

¹ Patericul, trad. Cristian Bădăliță, Polrom, p. 80.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE

S-A DUS SĂ-L VADĂ PRECUM ESTE
20 de ani de la mutarea în eternitate
a părintelui Sofronie Saharov
471 pag., format 135x200 mm
Preț 30 LEI.

PĂRINTELE GEORGES FLOROVSKY.
SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ
282 pag., format 145x210 mm
Preț: 15.00 Lei

CUVINTELE BĂTRÂNILOR
Părintele Dionysios Tatsis
100 pag., format 135x210 mm.
Preț 7 LEI.

VIAȚA ȘI PETRECEREA NEVOITOAREI ANASTASIA DIN SEÂNȚA MĂNĂȘTIRE „MAICA ÎNGERILOR” (KERRYRA) 1910-1979
84 pag., format 145x210 mm.
Preț 7 LEI.

VICTOR CONSTANTINUS MAXIMUS AUGUSTUS. VIAȚA ȘI PETRECEREA
CONSTANTIN,
40 pag., format 150x230 mm.
Preț 4 LEI.

CARTE DE RUGĂCIUNI PENTRU FOLOSUL ORICĂRUI CREȘTIN (SCRIS NORMAL) (varianta IPS Andrei Andreicuș) interior la 2 culori, coperta tare, neagră
350 pag., format 110x145 mm.
Preț 15 LEI.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȘ

Vicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Conf. dr. Radu Preda,
Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea • Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca • Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:
Pr. Ioan Bizău, Elena Chirceș, Doina Curticăpeanu, Cezar Login,
Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu, Alexandru Nemoianu,
Aurel Sasu, Paul Siladi, Nicolae Turcan

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Un sâmbure de adevăr

Gabriela Bulgaru

S-a întâmplat să văd de curând un film realizat după o carte, un bestseller, pare-mi-se, al anului trecut. Legată într-o copertă veselă, dar și sobră, oricum atrăgătoare, cartea a stat săptămâni întregi pe standurile din Auchan, chiar și la prețuri promoționale. Nu voi da aici titlul ei și nu intenționez să fac nicio recenzie. Voi surprinde totuși un sâmbure de adevăr tare ca piatra și amărui, dar hrănitor, pe care filmul îl ascunde la prima vedere.

Acțiunea filmului crește aleatoriu și ambiguu în jurul a trei concepte: *a mânca, a te ruga, a iubi*. Nimic rău, ai zice la prima lectură; din contră, totul pare frumos, drăguț, creștin, mai ales datorită celui de-al doilea verb. Însă firul acțiunii este schimbător ca vremea. Protagonista trece printr-o decepție în dragoste, căsnicie ruptă, divorț, căutarea împlinirii în alte relații trupești, experimentarea cu știință sau în neștiință a tot felul de religii și spiritualități orientale ad-hoc. Viața ei este un soi de durere și căutare sincere amestecate cu plăcerea clipei; un fel de *carpe diem* în naivitate, dar și un *dolce farniente* viclean. Ea caută adevărata iubire și începe prin a se ruga, iar de-a lungul căutărilor ei, viața i se desfășoară normal, călătorind în țări străine, încercând practici yoghine și altele orientale, făcându-și prieteni, petrecând și mâncând.

Câți dintre noi, oamenii civilizațiilor moderne, ai gadgeturile de ultimă oră, nu recunosc în acestea realități existente, trăite, încercate și cel mai adesea râvnite, ridicate la rang de ideal? Fiecare om caută adevărata iubire. Acesta este un sâmbure de adevăr tare ca piatra. Dar acest sâmbure de adevăr poate rodi în viața omului foarte diferit. Atunci când omul preferă Iubirii lui Dumnezeu neștiința, nepăsarea și un fel de confuzie, premeditată, cu erotismul și plăcerile trupești, acest sâmbure nu rodește, ci rămâne amărui și greu și neliniștitor în inima omului. Însă Dumnezeu a pus în om chipul Său și pe toți ne așteaptă să ne întoarcem la acest adevărat chip. De fapt, omul caută, chiar și în necunoștință de cauză, Iubirea lui Dumnezeu, Iubirea pe care Dumnezeu a sădit-o, a scris-o în chipul Său din noi, care ne cheamă lăuntric, de dincolo de timp. Pseudo-împlinirea în experiențele erotice atât de promovate astăzi nu aduc decât o doză amară de ratări și decepții. Deznădăjduită fiind, eroina filmului începe să se roage, neștiind cum, neștiind cui, adresându-se pur și simplu unui Dumnezeu necunoscut. Însă nu insistă mult. Din nevoia acută de liniștire imediată, se dedă practicării unui fel de yoga neo-orientală și pleacă din America spre India pentru a se întâlni cu un fel de buddha al ritualului, o prezență feminină despre care i se spune că ar fi de fapt în America. În acest context nu face decât să cunoască alți oameni care au trecut și ei prin decepții în dragoste, prin căsnici destrămate, și care au început să practice yoga pentru recuperare. Finalmente, protagonista găsește un fel de guru bătrân, care o adâncește în practica yoga și care nu uită de „necesitățile” materiale și fizice ale femeii când vine vorba despre relația sa cu un bărbat.

N-am putut să nu observ aici nevoia de împlinire în dragoste a omului, căutarea adevăratului chip dumnezeiesc din el și dezorientarea în hățișurile de patimi ale lumii. Ce poate fi altceva nevoia de a urma unui guru decât nevoia de a avea un duhovnic și de a-l asculta? În toate căutările eroinei am surprins efortul oricărui om de a se regăsi cu Dumnezeu, de a-și împlini dragostea în dragostea lui Dumnezeu. Acesta este sâmburele de adevăr hrănitor, ce rodește sigur. Filmul prezintă doar coaja tare, hățișul și dezorientarea omului în lume. Totuși, dacă sapi mai adânc, conștientizezi mai mult greutatea ucigătoare a balastului sub care zace lumea și dai și peste sâmbure și apreciezi și izvoarele apelor vii ale lui Dumnezeu.

Tabără de la Piatra Craiului – frumoasă vreme de împreună petrecere

Tatiana Onilov

E aproape un clișeu să mai spui că veșnicia s-a născut la sat sau că timpul stă în loc într-un spațiu atemporal, precum poate fi o mănăstire, de exemplu. Cu toate acestea, timpul chiar a stat în loc pentru aproape 200 de tineri care au ales să-și petreacă zece zile departe de tumultul orașului, trecând în subsidiar grijile și îndatoririle cotidiene. Timpul a căpătat o altă intensitate, o semnificație aparte și o frumusețe ancestrală pentru cei care au mers în tabăra de la Piatra Craiului organizată de ASCOR și comunitatea Bisericii Studenților din Cluj-Napoca în strânsă și rodnică împreună colaborare cu starețul Antonie, cel care obləduiește locașul sfânt de la Piatra Craiului.

Și când timpul stă în loc, vreme este de toate...

Buchet de slujbe în fiecare zi

Chiar din prima zi a poposirii la mănăstire, 5 august, dată la care este prăznuit Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, tinerii au avut bucuria să participe în calitate de membri ai stranei la slujba Sfintei Liturghii oficiată cu ocazia sărbătoririi hramului așezământului monahal. Cântările au sunat puternic și frumos, ca pentru Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, sfânt drag tinerilor, ocrotitor al stranei Bisericii Studenților din Cluj, protector al mănăstirii de la Piatra Craiului și, implicit, adevărat orânduitor și călăuzitor al taberei de anul acesta.

La fel de pline de tărie au fost toate slujbele zilnice care au mângâiat suflete, au întărit duhul tineresc și au ocrotit obștea taberei de primejdii și nevoi. În zori de zi, când roua abia atinge firele de iarbă, clopotele chemau tinerii la Liturghie pentru a participa la Slujba slujbelor, fiecare având marea binecuvântare și posibilitate de a se întâlni cu Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, în Taina Sfintei Împărțășanii.

Spre seara, lumina lină când coboară, când toaca bate a priveghere, răsunau cântările Vecerniei, urmate de mângâietoare intonații ale Paraclisului Maicii Domnului în fața unei copii a icoanei făcătoare de minuri Maica Domnului Pantanssa, care a ajuns la mănăstirea Piatra Craiului în ajun de prăznuire a Sfântului Ioan Iacob Hozevitul. Icoana a fost oferită în dar de către mănăstirea Vatopedu din Muntele Athos, prin donația Părintelui Nicolae de la București, iar tinerii veniți în tabără au avut marea binecuvântare de a participa la acest eveniment semnificativ.

Astfel, zi de zi, slujbele au continuat să adune iubitorii de slavoslovie la rugăciune, rânduială propice pentru a aduce mulțumire Bunului Dumnezeu pentru toate lucrurile frumoase desfășurate în tabără.

Cateheze ziditoare cu Părintele Ciprian Negreanu

La fel de frecvente au fost și întâlnirile mult așteptate cu Părintele Ciprian Negreanu, preot misionar al Bisericii Studenților. De două ori pe zi, dimineața și seara, neobosit și mereu

pregătit să tâlcuiască înțelesurile ascunse din Cartea lui Iov și să decripteze multiplele semnificații ale Psalmilor, Părintele Ciprian a oferit tinerilor adevărate mărgăritare duhovnicești. Pe tot parcursul taberei, căutătorii de alinare au putut alerga la poala tălmăcitoare a spovedaniei ori de câte ori au avut nevoie, întrucât Părintele Ciprian le-a stat la dispoziție zi lumină pentru a-i asculta, a-i îndruma și a-i obloji sufletește.

Întâlnire cu ierarhii

Tinerii au primit binecuvântări și sfaturi și de la ierarhii prezenți în tabăra de vară a ASCOR. În ziua inaugurării acesteia, ÎPS Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului a împărțit arhieresti blagosloviri pentru buna desfășurare a activităților și pentru petrecerea timpului cu mult folos duhovnicesc.

Fiind în mijlocul multor studenți, ÎPS Andrei le-a adresat un cuvânt de îndrumare și întărire. Sfinția Sa a pus accentul pe modul de viață exemplar pe care creștinii la început de cale trebuie să îl pună în practică și să îl propovăduiască. Îndemnul ierarhului a fost inspirat din cuvântul Sfântului Apostol Pavel adresat către Filipeni care transmite următorul mesaj: „Să fiți fără prihană și curați, fiți ai lui Dumnezeu neîntinați, în mijlocul unui neam rău și stricat întru care străluciți ca niște luminați în lume”. ÎPS Andrei a spus că acesta ar fi un îndemn ce merită să fie urmat, dar, mai presus de toate, ar trebui să fie deznădăjduitul interior al tinerilor care să înflăcăreze inimile pentru ca ei să vrea să fie asemenea chipului descris de Sfântul Apostol Pavel.

ÎPS Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, Mitropolitul Germaniei și al Europei Centrale și de Nord, prin sprintena-i prezență, a vorbit despre nădejde, încrederea totală în Dumnezeu și despre mulțumirea duhovnicească. Într-un cadru natural de o frumusețe rară, ÎPS Serafim a punctat cele mai dureroase probleme ale contemporaneității, vorbind despre însingurarea oamenilor, despre egoismul care surpă armonia umanității și duce la dezintegrare și izolare, ceea ce este opusul creștinismului autentic caracterizat prin comuniune, dragoste, jertfă, dăruire și grijă față de semenii. Sfinția Sa consideră că un om egoist este unul care se vede stăpân peste toți, având grijă doar de ale sale, râvnind spre o afirmare avară și transformându-i pe ceilalți în unelte de profit. Potrivit ÎPS Serafim, consecințele vizibile ale realității individualiste care ne caracterizează la etapa actuală sunt înmulțirea păcatelor, împuținarea credinței și slăbirea vieții duhovnicești. Mai mult decât atât, omul a ajuns să-L excludă în totalitate pe Dumnezeu din viața și rânduiala lui. Omul contemporan se încrede doar în forțele proprii și în planurile pe care și le ticluiește cu migală, pentru ca mai apoi, când planurile se ruinează, ajunge să se răzvrătească, să cărtească împotriva lui Dumnezeu și să cadă în deznădejdi irecuperabile din cauza grijilor pe care și le creează în mod artificial.

Pe tot parcursul întâlnirii, ÎPS Serafim a povățuit tinerii să fie mulțumitori, să fie în comuniune cu semenii, să trăiască simplu și să lupte până la capăt, deoarece, potrivit Sfinției Sale, biruința este calitatea primordială a creștinului.

Delicatețea și finețea duhovnicească a PS Vasile Someșanul a mângâiat multe suflete îndurerate. Sfinția Sa a vorbit despre suferință, boală și despre rostul acestora în viața fiecărui om.

Potrivit Sfinției Sale, suferința poate deveni prilej de mântuire și de curățire duhovnicească. De aceea, PS Vasile i-a îndemnat pe tineri să fie răbdători în timpul unei boli sau al unui necaz, să se roage pentru apropiații care suferă și să aibă nădejde că toate sunt spre folos.

Vastă paletă de ateliere

Pe lângă îmbogățirea duhovnicească rezultată din slujbele, catehezele cotidiene și întâlnirile cu ierarhii, participanții taberei organizate de ASCOR au avut parte de o vastă paletă de activități și ateliere pentru toate gusturile și înțelegerile.

Așa cum e frumos și cum le stă bine tinerilor din ASCOR și tuturor membrilor comunității Bisericii Studenților, s-au pus pe treabă toți. Unii au participat la atelierul de împletit metaniere și cruciulițe, alții au preferat să litografieze icoane, o parte și-au manifestat dorința de a mânui toaca. Un grup de băieți și fete au căutat lemn bun, lemn trainic pentru troița care a fost ridicată la sfârșitul taberei. Cei cu auzul muzical fin au avut șansa să se bucure de atelierul de cântece patriotice sau să învețe intonarea corectă a Paraclisului Maicii Domnului.

Anul acesta au fost mai multe ateliere inedite. De la întâlniri literare și discuții pe marginea romanului Arhanghelii, de Ion Agârbiceanu sau a poeziilor scrise de Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, până la cursuri de prim ajutor și de îngrijire corectă a danturii.

Un atelier ce s-a bucurat de o popularitate covârșitoare a fost cel de apărare și supraviețuire în condiții extreme. Părintele Teodor Tare, fost membru ASCOR și fiu duhovnicesc al Părintelui Ciprian, a fost instructorul principal al atelierului care a captivat majoritatea tinerilor interesați de cum poți învăța să aprinzi focul fără chibrituri, cum reușești să găsești punctele cardinale fără busolă sau cum identifice locul potrivit pentru a construi un bordei în mijlocul pădurii, alungând anterior lupul sau ursul care ți-ar fi putut pune în primejdie viața. Atelierul s-a dovedit a fi atrăgător nu doar pentru partea teoretică, ci, mai degrabă, pentru ilustrare practică a informației expuse de Părintele Teodor, fost militar cu multe cunoștințe în domeniu și care anul acesta a fost alături de participanții taberei de la Piatra Craiului.

Drumeții, discuții și surprize

Toate au fost din belșug la Piatra Craiului, inclusiv și drumețiile prin împrejurimi. Prima ieșire de explorare a frumuseții celor create de Mâna Atotțiitoare a Ziditorului nostru s-a desfășurat la inițiativa Părintelui Antonie, starețul mănăstirii Piatra Craiului și gazda de anul acesta a taberei ASCOR, care a fost trup și suflet alături de organizatorii evenimentului, punând la dispoziție toate bunurile materiale și duhovnicești ale mănăstirii pentru buna derulare a activităților. Așadar, încă din timpul primei drumeții, cu mult interes și entuziasm, Sfinția Sa a fost alături de tinerii dornici să își petreacă timpul în sânul naturii, pe care i-a condus spre un loc pitoresc, aflat la o altitudine de aproape 900 de metri, de unde se deschidea o priveliște splendidă spre Masivul Vlădeasa. De-a lungul traseului, Părintele Antonie a oferit multe detalii despre localnicii din aceste împrejurimi, despre nevoițele lor în timpul iernii și despre bucuriile pe care le trăiesc monahii atunci când ajung aici. De asemenea, Părintele Antonie a povestit istoricul mănăstirii, relatând minunatele intervenții și ajutorul Sfântului Ioan Iacob Hozevitul în toate lucrările desfășurate pentru ridicarea așezământului monahal în decursul celor zece ani. Tot atunci, au fost evocate frumoase amintiri despre vrednicul de pomenire, Mitropolitul Bartolomeu Anania, cel care i-a fost îndrumător sufletesc Părintelui Antonie timp de mai mulți ani

la mănăstirea Nicula și de la care a primit ascultare să vină la Piatra Craiului pentru a ridica un nou locaș sfânt.

O a doua drumeție a fost o adevărată încântare și bucurie pentru toți participanții taberei. Părintele Antonie a gândit un traseu complex, oferindu-le tinerilor posibilitatea de a vizita Muzeul Memorial Octavian Goga din localitatea Ciucea, destinație care merită să fie descoperită și explorată întrucât conține o colecție culturală valoroasă lăsată posterității de poetul național Octavian Goga și care este organizată pe domenii precum artă plastică, artă decorativă, etnografie, fond de carte și periodice, fond arhivistic și arheologic. După delectarea cultural-istorică, pașii mărșăluitorilor s-au îndreptat spre Barajul Drăgan. Înainte de a ajunge la zăgaz, Părintele Antonie i-a călăuzit pe tineri spre un loc de o frumusețe rară, situat deasupra barajului, de unde poate fi admirată panorama ce se deschide spre lacul de acumulare Drăgan. Impresii multe s-au adunat și în timpul parcurgerii celor 424 de metri ai impunătorului baraj construit în 1987. La finalul drumeției, la un popas pe Valea Drăganului, tinerii au intonat o serie de cântece patriotice și s-au bucurat de ziua petrecută în sânul naturii.

Pe tot parcursul taberei, Părintele Antonie a fost o inepuizabilă sursă de energie. Mai mult decât atât, Sfinția Sa a făcut tot posibilul ca musafirii lui să fie îndestulați cu de toate. S-a îngrijit nu doar de aspectele organizatorice, foarte multiple, de altfel, ci și de sufletul tinerilor care au poposit la mănăstirea ocrotită de Sfântul Ioan Iacob Hozevitul. În fiecare seară, Părintele Antonie, parcă dintr-un cufăr de mare valoare, scotea spre închinare nestemate duhovnicești: părticele de moaște și icoane primite în dar de la mănăstirile din Rusia, Ucraina și Basarabia, mir de la Sfântul Efrem cel Nou, mir de la Ierusalim și de la mulți alți sfinți, precum și multe alte surprize pe care le-a pregătit cu drag.

În discuțiile cu tinerii, Părintele Antonie i-a îndemnat tot timpul să își asume rolul de misionari, să fie reprezentanți ai Bisericii Vii în localitățile unde trăiesc, în orașele unde învață, în comunitățile unde își petrec cel mai mult timpul. Potrivit Sfinției Sale, cei ce știu mai multe trebuie să facă mai multe, să transmită și altora bucuria Ortodoxiei pe care au descoperit-o prin Sfințele Taine, prin Părinții pe care i-au întâlnit pe cale și prin toți oamenii duhovnicești care le-au fost și poate le mai sunt modele demne de urmat.

Mure, foc de tabără și ședere la umbra Troiței...

În ultima zi, la apus de soare, tabăra s-a mutat într-o poiană dădora cu mure. Cu pași grăbiți, tinerii s-au îndreptat spre luminișul din pădure pentru a aduna fructele dulci. Îndeletnicire care i-a absorbit pe toți. Parcă ar fi rămas acolo, într-un spațiu parcă intenționat ferit de alți ochi, destinat celor care aveau să își petreacă ultimele ore în comuniune și într-o ultimă împreună lucrare.

Mai pe înserate au urcat pe un vârf de deal și au stat la focul de tabără, intonând, așa cum le-a fost obiceiul, cântece tradiționale și patriotice.

La plecare au sfințit Troița pe care au făcut-o în timpul taberei și care a fost înălțată pentru a dăinui și pentru a aminti despre buna petrecere a vremii în tabără ASCOR organizată la mănăstirea de la Piatra Craiului.

Ascoriști clujeni la Reuniunea tinerilor ortodocși de la Baia Mare

Iulia Anamaria Mureșan

In perioada 22-24 august, la Baia Mare a avut loc o reuniune a tinerilor ortodocși din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, cu vârsta cuprinsă între 15 și 30 de ani. Numărul participanților a depășit o mie de oameni, la care s-a adăugat și un număr impresionant de preoți, ascoriști, dar și voluntari băimăreni. Eveniment a fost conceput de Preasfinția Sa, Justin Sigheteanul și de primarul municipiului Baia Mare, Cătălin Cherecheș.

Pe parcursul a trei zile, tinerii au participat la diverse activități culturale și religioase. Pentru ca lucrurile să decurgă mai ușor și mai eficient, tinerii au fost împărțiți în câteva grupe mai mari și repartizați la șapte biserici din oraș. Fiecare grupă a avut câțiva coordonatori și preoți responsabili de bunul mers

al programului.

În prima zi, oaspeții au fost cazați în cămine studentești și au vizitat orașul, iar spre seară, toate grupele s-au reunit la Catedrala „Sfânta Treime”, pentru a lua parte la deschiderea oficială a reuniunii, la rugăciunea de seară și la slujba de „Te Deum”. Tot acolo, au luat cuvântul primarul municipiului, președintele Consiliului județean și Preasfințitul Justin, pentru a le transmite participanților un mesaj de bun venit. Programul a continuat cu un recital de muzică ușoară în cadrul căruia au cântat diverși artiști locali.

A doua zi, toți membrii reuniunii au participat la Sfânta Liturghie în parohiile unde au fost repartizați, după care au luat parte dezbaterile și discuțiile cu tema „Tinerii în fața provocărilor contemporane”.

După masa de prânz, tinerii au asistat la două conferințe susținute de specialiști în domeniu: „Istorie și tradiție creștină în nord-vestul Transilvaniei” și „Valori estetice ieri și azi – Religie și etnologie, Arta lemnului, Arta icoanei”. O activitate culturală de mare interes a fost vizitarea Muzeului Satului din Baia Mare, unde tinerii au putut admira casele tradiționale, o bisericuță de lemn ce face parte din patrimoniul UNESCO, au ascultat muzică tradițională din zona Maramureșului și au luat cina. Mai târziu, l-au primit cu mult drag pe ÎPS Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. Împreună cu ierarhul susținător al tuturor activităților destinate întăririi credinței, tinerii au pornit spre locul de unde avea să înceapă procesiunea „Bucuria de a fi creștin”.

Astfel, un șir lung de tineri, având în față icoana Maicii Domnului, ocrotitoarea orașului Baia Mare, a traversat centrul vechi și nou al municipiului. Pe tot parcursul traseului, junii mărturisitori au intonat cântece de slavă și de rugăciune către Maica Domnului și către Dumnezeu. Ajunși la destinația finală, Catedrala „Sfânta Treime”, mărșăluitorii au luat parte la rugăciunea de seară și au ascultat cuvântul ÎPS Andrei.

Ulterior, reprezentanții fiecărui protopopiat au depus câte o lumânare în fața icoanei Maicii Domnului, după ce au rostit câte un verset din Psaltire sau câte un icos sau condac din Acatistul de mulțumire. Momentul s-a asemănat mult unei nopți de Înviere, iar ziua s-a încheiat cu un frumos concert de muzică populară și hore întinse de tinerii iubitori ai folclorului.

În a treia zi de activitate, după rugăciunile de dimineață, toți s-au întrunit pentru a lua parte la discuțiile cu tema „Tinerii ortodocși – mărturisitori ai identității”, iar după masa de prânz, s-au îndreptat spre catedrală pentru a-l întâmpina pe ÎPS Justinian Chira, Episcop al Maramureșului și Sătmarului. Ierarhul a participat la rugăciunile de mulțumire și a rostit un cuvânt adresat în mod special tineretului.

Printre lucrurile reprezentative ale Reuniunii, se numără caietul reuniunii (în care apar mesaje ale organizatorilor, un scurt istoric al municipiului gazdă, programul reuniunii, rugăciunile de dimineață și de seară, precum și o serie de cântece alese), ecusonul reuniunii (prin care s-a asigurat gratuitatea transportului în comun pe perioada reuniunii) și mai ales tricoul reuniunii de culoare albastră, având monograma Mântuitorului în față.

Țechipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com